

KONTAKTY®

NR 341 | LIPIEC | 2023

1995-2023

TEL.: 030 / 324-16-32, FAX 030 / 375-91-850

e-mail: webmaster@kontakty.org

www.kontakty.org

12. TEGELER®

Hafenfest

13.-16.07.

BERLIN-TEGEL

GREENWICHPROMENADE

www.unser-tegeler-hafenfest.de

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

Lipiec to będzie miesiąc podróży!

Anna Burek wraz ze swoim gościem, Justyną Burzyński, autorką pachnącego nowością przewodnika po Berlinie, zabiera nas na spacer po stolicy Niemiec – mieście, które wszyscy niby znamy, ale czy na pewno zauważamy wszystkie zmiany, które się tu dzieją?

Bogusław Sypień ostatnio pokazał nam wielki świat brytyjskich królów i królowych. Tym razem zabiera nas do Krakowa! Kucharz pisze o daniu, które wraca do łask. Danu, które można kupić na ulicy. Danu, o którym wielu nie słyszało, kilku próbowało a potem pokochało. Panie! Panowie! Maczanka krakowska to prekursorka burgera! To staro-krakowskie danie, na które składa się aromatyczny schab lub karkówka, sos kminkowy i bułka.

Marta Janik jak zwykle robi przegląd wydarzeń lipcowych. Czy wybierzcie się nocą do Ogrodu Botanicznego i poddacie się nastrojowi magii tam panującemu? A może wskoczycie w modne ciuchy i weźmiecie udział w dyskusji o modzie podczas Berlin Fashion Week? Czy skusi Was koncert plenerowy Orkiestry Opery Berlińskiej albo zapragniecie mieć suknię prosto z Afryki i nabędziecie ją podczas Kenako Africa Festival na Alexanderplatz?

Na pewno lato w Berlinie to będzie hit! Ale pamiętajcie o kolejności rzeczy: najpierw przygotowujemy maczankę po krakowsku, potem pakujemy ją do plecaka i ruszamy w drogę, następnie moczymy się w jakimś jeziorze pod Berlinem a na końcu dopiero, kiedy będziemy już bardzo głodni – oddajemy się jedzeniu. Maczanki rzecz jasna. Wymoczeni rzecz jasna.

Wspaniałego lipca!
Redakcja

OBCHODY JUBILEUSZU 25-LECIA POLSKO-NIEMIECKIEJ SZKOŁY EUROPEJSKIEJ KATHARINA-HEINROTH W BERLINIE

W Berlinie 25 rocznicę powołania obchodziła Polsko-Niemiecka Szkoła Europejska Katharina-Heinroth-GS, która swoją siedzibę ma w centralnej dzielnicy Berlina, na Wilmersdorf niedaleko Adenauerplatz.

W maju 1998 roku podpisano decyzję o utworzeniu Państwowej Podstawowej Polsko-Niemieckiej Szkoły Europejskiej. Po wakacjach po raz pierwszy 14 dzieci miało rozpocząć naukę w dwujęzycznej szkole z językiem polskim.

W sierpniu 1998r. do Goerdel-Grundschule w dzielnicy Charlottenburg zaproszono do szkoły sześciolatki i utworzono zerową klasę pod kierunkiem pani Behrendsen-Schmittsdorf. W ten sposób powstała w Berlinie pierwsza szkoła, gdzie dzieci uczyły się od pierwszego dnia w dwóch językach po polsku i po niemiecku. Do końca roku zgłosiło się 40 dzieci, a w następnym roku szkolnym liczba dzieci wzrosła do 90. Dało to możliwość utworzenia dwóch klas zerowych i dwóch pierwszych klas. Po sześciu latach nauki pierwszy raz w 2006r. uczniowie po ukończeniu szkoły podstawowej przeszli do Polsko-Niemieckiej Szkoły Ponadpodstawowej Robert- Jungk, aby tam kontynuować dalej naukę w dwóch językach aż do matury. Od tej pory obydwie szkoły ściśle współpracują na wielu płaszczyznach. W 2008r. szkołę podstawową przeniesiono do budynku szkoły Katharina-Heinroth -GS w dzielnicy Wilmersdorf, gdzie mieści się jej obecna siedziba.

Na uroczystość jubileuszową przybyli ważni goście: Ambasador Polski w Niemczech, Pan Dariusz Pawłowski, Sekretarz Stanu ds. budowy i dyktalizacji szkół, dr Torsten Kühne, Burmistrz Dzielnicy Wilmersdorf Pani Kirstin Bauch, Radna Miejska ds. edukacji, sportu, nieruchomości i informatyki, Pani Heike Schmitt-Schmelz, Kierownik Urzędu Szkolnego, Pan Andy Jauch, z Kuratorium Charlottenburg-Wilmersdorf Pani Renate Lecke i Pani Michaela Neuse-Pohl oraz pierwszy dyrektor Polsko-Niemieckiej Szkoły Europejskiej w Berlinie, Pan Wolfgang Winkelmann. Na uroczystość do auli szkolnej zaproszono także dawnych uczniów, nauczycieli i rodziców. W swoim przemówieniu dyrektor szkoły Pani Ewa Kampes dziękowała przedstawicielom Senatu Berlina i urzędów dzielnicowych za ich wkład w rozwój szkoły. Goście podkreślali szczególnie wyjątkową atmosferę szkoły i jej wkład w rozwój dobrosąsiedzkich stosunków polsko-niemieckich.

Po oficjalnych przemówieniach w auli szkolnej występowali uczniowie Polsko-Niemieckiej Szkoły Europejskiej dając popis sztuki recytatorskiej, tanecznej czy teatralnej. Zabrzmiała etiuda Fryderyka Szopena. Teatrzyk szkolny przygotował przedstawienie światło-dźwięk, a grupa dzieci młodszych skecz z życia szkoły. Wystąpiła także grupa folklorystyczna „Krałowiaczy”, którą obecna dyrektor szkoły zawiązała jako folklorystyczną grupę szkolną w pierwszym roku pracy szkoły. Dziś grupa może poszczycić się ponad 100 młodymi tancerzami, którzy ćwiczą w trzech grupach wiekowych. Do najstarszej grupy uczęszczają uczniowie, którzy w zespole tańczą ponad 15 lat i już jakiś czas temu odeszli do innych szkół. Wraz z jubileuszem szkoły zespół obchodzi także swoje 25-lecie. Następnego dnia cała społeczność szkolna: uczniowie, rodzice, nauczyciele, wychowawcy świętowali jubileusz na wielkim festynie na dziedzińcu szkolnym.

Polsko-Niemiecka Szkoła Europejska Katharina-Heinroth jest jedną z dziewięciu takiego typu szkół w Berlinie, gdzie dzieci kształcą się bilingwalnie. Oprócz języka polskiego mali Berlińczycy mogą kształcić się w szkołach z angielskim, francuskim, włoskim, hiszpańskim, portugalskim, greckim, tureckim i rosyjskim.

Małgorzata Tuszyńska

† Ś.P. Krystian Cichowski

Polskie Towarzystwo Szkolne „Oświata” w Berlinie ma zaszczyt zaprosić w imieniu berlińskiej Polonii na mszę świętą w intencji zmarłego w maju **Christiana (Krystiana) Cichowskiego**, naszego przyjaciela, nauczyciela i działacza polonijnego. Mszę świętą za jego duszę odprawi w sobotę **8 lipca 2023 roku** proboszcz Polskiej Misji Katolickiej w Berlinie, ks. Przemysław Kawecki.

Zapraszamy do Bazyliki Św. Jana przy Lilienthalstr. 5 w Berlinie na godzinę 18.00.

Pogrążeni w smutku przyjaciele.

Spis treści

PRAWO / ADWOKACI	str. 6
TŁUMACZE	str. 8
NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, wynajem	str. 9
Finanse / Księgowość / Ubezpieczenia	str. 12
NAUKA / PRACA	str. 14
ZDROWIE	str. 18
USEUGI / INNE	str. 22
KUPNO / SPRZEDAŻ	str. 23
Matrymonialne / Towarzyskie	str. 23
MOTORYZACJA / TRANSPORT	str. 25

Lipiec w Berlinie

Berlin Jazz Week

1-7 lipca 2023

Z około 30 koncertami w ciągu siedmiu dni Berlin po raz kolejny zamieni się w stolicę jazzu w lipcu. Berlińska scena free jazzu i improwizacji jest głównym tematem tegorocznego Tygodnia Jazzu. Miejska scena jazzowa została powołana do zaprezentowania się w taki sposób, w jaki chce być postrzegana. Z najwyższej klasy uczestnikami miejskie piwnice jazzowe i miejsca na świeżym powietrzu stanęły na wysokości zadania. Wydarzeniu towarzyszą wywiady i dyskusje. Nie można przegapić!

Berlin Fashion Week 2023

10-13 lipca 2023

Fot. fashionweek.berlin

Międzynarodowa scena modowa spotka się w stolicy na Berlin Fashion Week w dniach od 10 do 13 lipca. Podczas tygodnia mody najnowsze trendy i kolekcje uznanych i nowych projektantów i marek są prezentowane na targach mody, pokazach mody i licznych wydarzeniach.

Salon Berliński to wystawa zbiorowa w Kronprinzenpalais prezentująca 44 talenty z dziedziny projektowania i mody. W tym samym miejscu platforma pokazowa Newest zaprezentuje pokazy mody wybranych współczesnych berlińskich projektantów. Wydarzenie Neo.Fashion w Alte Münze zaferuje absolwentom niemieckich i ukraińskich szkół mody możliwość zaprezentowania swoich kolekcji i siebie branży. Targi mody Premium i Seek odbędą się w tym roku 11 i 12 lipca w Station Berlin.

Zwycięscy projektanci zaprezentują swoje kolekcje. W tym sezonie Fashion Council Germany po raz kolejny organizuje konkurs projektowy Berlin Contemporary w imieniu Departamentu Gospodarki, Energii i Przemysłu Senatu Berlina. Jury złożone z ekspertów wybrało spośród 77 zgłoszeń łącznie 18 koncepcji lokalnych i krajowych projektantów. Zwycięzcy zaprezentują swoje kolekcje podczas Berlin Fashion Week. Wśród nich są uznane marki Odeeh, Esther Perbandt, Rianna + Nina i William Fan, a także wschodzący projektanci Acceptance Letter Studio, Fassbender, Haderlump Atelier Berlin, LML Studio, Milk of Lime, Namilia, Olivia Ballard, Richert Beil, Sia Arnika, SF1OG oraz ukraińskie marki Bobkova, Litkovska, Dzhus i Podyh.

Staatsoper dla każdego - Open Air Koncert

9 lipca 2023

Ten plenerowy koncert Orkiestry Opery Berlińskiej jest corocznym wydarzeniem kulturalnym dla fanów muzyki klasycznej.

Staatsoper für alle („Opera Państwowa dla wszystkich”) to nazwa corocznego koncertu muzyki klasycznej pod batutą Zubina Mehty w samym sercu Berlina. Przez jeden dzień wielokrotnie nagradzana orkiestra Opery Państwowej w Berlinie zbiera się na tymczasowej scenie na Bebelplatz w Berlin-Mitte, aby zagrać kilka utworów. Koncert jest bardzo popularny wśród berlińczyków i turystów - i całkowicie bezpłatny.

Aby zapewnić dobrą akustykę i stworzyć intymną, odpowiednią do okazji atmosferę, Bebelplatz i fragmenty bulwaru Unter den Linden są zamknięte dla ruchu na czas koncertu. Odwiedzający mogą wnieść na teren koncertu składane krzesła, koce, kosze piknikowe i napoje.

Lokalizacja: Bebelplatz

Staatskapelle Berlin, fot. Peter Adamik

Fiesta Latina

4-11 lipca 2023

Lekcje tańca, egzotyczne drinki, muzyka na żywo i nie tylko: Fiesta Latina celebrytuje radość życia na Alexanderplatz.

Na odwiedzających czeka barwny program: Różne stoiska targowe z rękodziełem, moda, biżuteria i kulinarne przysmaki. Lekcje tańca i DJ-e na żywo zapewnią dobrą muzykę i wspaniałą atmosferę. Młodemu gościom szczególnie spodobać się zabawy z piniatami. Szczegóły programu zostaną podane bliżej wydarzenia.

Botanical Night

14 i 15 lipca 2023

Raz w roku Ogród Botaniczny w Berlinie organizuje Noc Botaniczną. Odwiedzający mogą podziwiać różnorodne rośliny i kwiaty w najbardziej romantyczny i magiczny sposób.

Z okazji Nocy Botanicznej ścieżki Ogrodu Botanicznego w Berlinie-Dahlen są oświetlone i prowadzą odwiedzających do wielu atrakcji. W 2022 roku teren ogrodu został podzielony na osiem obszarów tematycznych, które tworzyły zaczarowaną krainę Botanii.

Światła, muzyka i występy artystyczne - każdy z tych obszarów tematycznych ma swoją własną atmosferę dzięki światłom, muzyce, atrakcjom i kulinarnym przysmakom. W Lesie Radości na odwiedzających czekają chichoczące żywopłoty i wesołe drzewa. Ci, którzy szukają poczucia wolności, będą się dobrze bawić na Wirujących Łakach. Góry Cisy oferują magiczny kontrast. W Idylli Iluzji odwiedzający muszą być przygotowani na tajemnicze i bajeczne iluzje sensoryczne. Gaj Nadziei, zamieszany

Fot. Salicyna, Wikimedia Commons

przez świetliste stworzenia pełne gracji i majestatu, wygląda jak świat z bajki. W Lśniącej Dolinie nawet drzewa błyszczą i mieniają się, podczas gdy Mroczny Las jest domem dla wyjątkowo starych i ponurych stworzeń.

Christopher Street Day 2023

22 lipca 2023

W Christopher Street Day setki tysięcy ludzi wychodzą na ulice, aby walczyć o prawa osób LGBTQ w wielkiej paradzie, z kolorowymi flagami i mnóstwem muzyki.

Mottem Christopher Street Day w 2023 roku jest „Bądź ich głosem - i naszym! dla większej empatii i solidarności!”. Organizatorzy chcą promować akceptację i sprzeciwić się dyskryminowaniu marginalizowanych grup. Oczekuje się, że w demonstracji CSD weźmie udział około miliona osób.

Historia Gay Pride w Berlinie
Christopher Street Day odbywa się na pamiątkę zamieszek Stonewall, pierwszego dużego powstania homoseksualistów przeciwko napaściom policji w Nowym Jorku 27 czerwca 1969 roku. Zamieszki miały miejsce w barze Stonewall Inn na Christopher Street. Pierwszy Christopher Street Day w Berlinie odbył się 30 czerwca 1979 roku - „Gay Pride” było hasłem, pod którym 450 protestujących wyszło na ulice Berlina Zachodniego. Nastrój podczas protestów był hałaśliwy i radosny - nie odnotowano wrogości ani przemocy wobec uczestników. Obecnie Parada CSD jest świętem queerowego życia w Berlinie i słynie z imprezowej atmosfery.

Kenako Africa Festival

20-30 lipca 2023

Festiwal Kenako odbywa się co roku na berlińskim Alexanderplatz. Tradycyjny rynek z namiotami i programem scenicznym na żywo oferuje odwiedzającym smak Afryki.

Afrykański klimat zawita do Berlina: Festiwal Kenako świętuje różnorodność afrykańskich kultur dzięki zróżnicowanemu programowi rozrywkowemu. Na targowisku odwiedzający mogą kupić ręcznie robione dzieła sztuki, odzież, kosmetyki i przysmaki kulinarne ze wszystkich zakątków kontynentu afrykańskiego. W międzyczasie na scenie odbywał się będzie program kulturalny z muzyką, tańcem i teatrem. W ramach projektu Global Learning odbędą się również warsztaty, odczyty, pokazy filmów i dyskusje.

Łączenie kultur - Festiwal Kenako Africa pokazuje barwne i różnorodne życie kulturalne w Afryce, ale także chce zwrócić uwagę na istniejące wyzwania. Celem jest zbliżenie do siebie różnych grup ludzi, a organizatorzy zachęcają do dyskusji i wymiany międzykulturowej.

Marta Janik

Justyna Burzynski: Taki jest Berlin

Są takie miejsca, w których spędzenie urlopu bez wyjeżdżania na wakacje brzmi jak świetny plan. Na przykład Berlin. Są takie, w których dzieje się tak wiele, że trudno wybrać jedną aktywność na tydzień. Na przykład Berlin. Są takie, które zmieniają się tak szybko, że nie sposób wejść w nich dwa razy do tego samego parku czy knajpy, bo z roku na rok wyglądają one inaczej, oferują inne rozrywki. Na przykład Berlin. Co jest zatem elementem statycznym w tym przydługim wstępie? Nieustanna fascynacja tą specyficzną miejską tkanką w wykonaniu Justyny Burzynski, która właśnie wydała swój osobisty przewodnik „Taki jest Berlin. O mieście kontrastów i ciągłych zmian”.

Anna Burek: Od naszego ostatniego spotkania minęło sporo czasu, więc dla przypomnienia przygotowałam sobie cytaty z tamtej rozmowy. Mówiłaś wtedy: Na co dzień jestem bardzo aktywna, nie lubię siedzieć w miejscu i tracić czasu. Przez to, że Berlin jest tak różnorodnym miastem i wiele się w nim dzieje, nietrudno jest wyznaczać sobie nowe cele turystyczne czy kulturalne. W każdym tygodniu chcę odkrywać coś nowego i zwykle mi się to udaje. To było pięć lat temu – nadal masz taki target na każdy tydzień?

Justyna Burzynski: Na pewno nadal jestem bardzo aktywna, ale poznaję miasto z trochę innej perspektywy. Odkąd urodziłam córkę nieco bliżej mi na fajny plac zabaw czy do parku – jednak z dzieckiem jest się odrobinę inaczej aktywnym niż bez niego. Cały czas udaje mi się jednak, a może nawet dzięki temu, odkrywać nowe miejsca. Jasne, staram sobie wyznaczać cele – nadal interesuje mnie

to samo, ale jednocześnie jestem chyba obecnie w stosunku do samej siebie mniej wymagająca. Podczas tworzenia książki stworzyłam sobie całkiem niezły plan poznania miejsc, o których jedynie słyszałam, ale także odwiedzenia tych, w których od dawna nie byłam – to był intensywny czas poznawczy. Nie tylko zresztą w sensie empirycznym, ale także teoretycznym, bo do tego projektu intensywnie pogłębiałam moją wiedzę na wiele tematów. To również między innymi jest powodem, dla którego książka powstała teraz, a nie kilka lat temu, bo ja zawsze chciałam ją napisać. Jednak stale wolałam odwiedzać i doświadczać nowych miejsc, niż spisywać to, co już wiem.

Anna Burek: No tak, teraz się udało i dziś rozmawiam z Justyną – autorką książki „Taki jest Berlin. O mieście kontrastów i ciągłych zmian”. Ostatnim razem rozmowa toczyła się wokół Twojego bloga – nie uważasz, że z opisy-

waniem zmian treści internetowe, łatwo edytowalne lepiej sobie radzą niż analogowe, drukowane książki?

Justyna Burzynski: Cóż, tekst drukowany dezaktualizuje się tak samo szybko jak publikowany online, ale rzeczywistość trudniej go później zaktualizować. Nie wiem jednak do końca, czy dla mnie to minus tej formy wydania. Pisząc książkę, chciałam opisać aktualną rzeczywistość tego miasta, opisać jego tu-i-teraz, konsekwencje zmian, które już zaszły, ale i proces tych zmian, których teraz jesteśmy świadkiem. Ja się do tej publikacji naprawdę solidnie przygotowywałam – były tematy, w których czuję się niemalże ekspertką, ale też takie, w których nie chciałam popełnić gafy, więc przeczytałam dziesiątki książek na temat historii, gospodarki, kultury, architektury, muzyki miasta. I co ciekawe – odkryłam, że takich swoistych przewodników po aktualnym Berlinie jest niewiele. Wiele książek, szczególnie tych w języku polskim, opisuje rzeczywistość sprzed dziesięciu, dwudziestu lat. Moja książka zatem wypełni lukę, a jednocześnie stanie się w sposób naturalny taką swoistą stop-klatką stanu z roku 2022. Blog może spełniałby rolę aktualnego przewodnika lepiej, ale ja w pewnym momencie poczułam, że forma notatek blogowych nie umożliwi mi wyczerpania tematów mnie interesujących w satysfakcjonujący sposób. Czułam, że w kwestii formy tworzenia czy przekazywania wiedzy o Berlinie również potrzebuję jakiejś zmiany.

Anna Burek: Pozostając w temacie zmian – do nich również nawiązuje tytuł Twojej książki – gdybyś miała wskazać te szczególnie zauważalne w Berlinie na przestrzeni ostatnich lat, co by to było?

Justyna Burzynski: Na pewno zmiany zachodzące na polu urbanizacyjnym – dla mnie najbardziej symbolicznym wręcz przykładem jest teren Mediaspree, o którym pisałam zarówno na blogu, jak i w książce właśnie. To dowód na to, jak liberalna polityka umożliwiła przejście tych niezwykle ciekawych terenów miejskich, przestrzeni publicznych i zamienienie ich w ogromne kompleksy komercyjne. Ten trend się utrzymuje i dość dobitnie wskazuje na nierozzerwalność tego, co naocznie obserwujemy w mieście z tym, co dzieje się za kulisami politycznymi. Gołym okiem widać, że w Berlinie zaczynają zniknąć przestrzenie, które kiedyś służyły mieszkańcom, a teraz służą drugiej stronie – deweloperom. Wiadomo, że na zachęty ze strony inwestorów wielu berlińczyków się złapie – one kuszą i mają, ale uważam, że Berlin wiele traci, godząc się na taką politykę. Ja jednak jako osoba optymistycznie spoglądająca na świat i jego ciekawa, z uwagą obserwuję te zmiany. One są wpisane w rozwój wszystkich dużych miast, Berlin może nie okazać się tu wyjątkiem, ale to, jak sobie z tym my, jako mieszkańcy, poradzimy, to już inna sprawa. Tworzymy przecież dość wyjątkową społeczność. Berlin pozostanie Berlinem, ale może jego struktura się zmieni. O to właśnie chodzi – o ciągłe zmiany, które na

wielu innych obszarach zachodziły w tym mieście przecież od zawsze. Zmiana jest cechą charakterystyczną tego miasta i decyduje o jego „Zeitgeist-ie”.

Anna Burek: Twoja książka to nie jest jednak typowy przewodnik po mieście, prawda?

Justyna Burzynski: Nie jest to taki przewodnik o wszystkim i dla wszystkich. Sama miałam problem z tym, by wybrać ostateczne tematy, które poruszę w książce, bo korciło mnie opracowanie wielu kwestii. Wydawnictwu przedstawiłam bardzo rozbudowany konspekt oparty na moim początkowym wyobrażeniu, czego chciałam się podjąć – na liście, którą im wysłałam znalazło się mnóstwo miejsc, których ostatecznie nie byłam w stanie uwzględnić w publikacji. Koniec końców dokonałam selekcji i do książki weszły miejsca wyjątkowo ważne i istotne dla mnie samej – w związku z tym, nazwałabym ten przewodnik bardzo osobistym. Dzielę się w nim nie tylko moimi poleceniami, ale też moim Berlinem. W pierwszej części książki znajdują się tematy

najbardziej charakterystyczne dla Berlina – takie, które uznałam za konieczne, by móc w jakiś sposób przybliżyć polskiemu czytelnikowi obraz współczesnego Berlina, zmiany zachodzące w mieście, jego specyfikę. Druga część to rozdziały poruszające tematy mi najbliższe – moje osobiste polecenia i rekomendacje. Ta książka powstała w wyniku mojego żywego, nieustającego zainteresowania tym miastem, ale i jako efekt wieloletniej pracy związanej z gromadzeniem pomysłów, informacji, pogłębiania mojej wiedzy. Znalazły się w niej więc zarówno rozdziały poświęcone muzyce elektronicznej, której sama jestem fanką, jak i architektonicznej strukturze miasta, na temat której musiałam się najpierw sama doedukować, by przekazać rzetelną wiedzę. Zresztą staram się być fair w stosunku do czytelników – jeśli jakiś temat wydawał mi się szczególnie ciekawy, ale nie czułam się ekspertką w jego zakresie, oddawałam głos innym specjalistom, a wszystkie źródła, z których korzystałam, podane są w tekście i na liście bibliograficznej. To więc nie tylko przewodnik po samym mieście, ale i po literaturze z nim związanej. Jeśli więc

ktos szuka takie swoistego kompendium aktualnej wiedzy na temat współczesnego Berlina, to odsyłam go do mojej książki.

Anna Burek: I to jak najszybciej, bo w końcu to miasto ciągłych zmian. Gdzie można się w „Taki jest Berlin. O mieście kontrastów i ciągłych zmian” zaopatrzyć?

Justyna Burzynski: W Berlinie książka dostępna jest w Buch Bundzie. Zainteresowanie na ten moment przeszło moje oczekiwania, więc jeśli się zdarzy, że czasowo będzie wyprzedana, wystarczy uzbroić się w cierpliwość – księgarnia będzie uzupełniać zapasy na bieżąco. Poza tym oczywiście można zamówić ją w księgarniach internetowych i kupić w większych stacjonarnych sklepach na terenie Polski. Najlepiej informować się na bieżąco, śledząc moje konto na Instagramie: @berlinsko. Tam też będę informować o spotkaniach autorskich, wywiadach czy rozmowach na temat mojej książki. Stale dzielę się tam też migawkami z Berlina – to się akurat nie zmienia.

FELIETON

Ponoć to dlaaków typowe, że nie lubią zmian. Nie wierzę w horoskopy, ale lubię sobie zerknąć w gwiazdy od czasu do czasu, by poszukać w nich potwierdzenia moich często niezrozumiałych dla siebie samej decyzji. To ponoć też typowe. Lekka dawka romantyzmu, nie pochopne decyzje.

Lipiec nigdy nie wydawał mi się szczególnie sprzyjać romantyzmowi. Lepkie powietrze, najbardziej przewiewne koszulki lepiące się do mokrych pleców, alergia na kwitnące lipy i wieczne zakurzone stopy w sandałach. Scenariusz uniwersalny zarówno dla urlopu na wsi, jak i w mieście. Raczej paskudna sprawa.

Tak się jednak wydarzyło, że w wiele ważnego się dla mnie w lipcu zdarzyło. Wszystkie przełomowe momenty mojego życia toczą się wokół tego dusznego miesiąca, który jak lep na muchy w sieni mojej babci - zdaje się kolekcjonować wszystko to, co niekoniecznie zatrzymać bym w swoim życiu chciała. A jednak - bo przecież nie lubię zmian - w nim zostało.

Pamiętam swój płacz, kiedy miałam przeprowadzić się do Berlina - w lipcu oczywiście. Tak dobrze było mi w miejscu, w którym wtedy żyłam. Bezpiecznie, wygodnie, zwyczajnie dobrze. Na widok mostu nad torami przy Warschauer Straße zawyłam z rozpacz - piękne wrocławskie bulwary nad Odrą zamieniłam na industrializm po sam horyzont. Nieszczególnie z wyboru - tak wyszło, a potem tak zostało. Zadomowiłam się w tym mieście z betonu z zielonymi podwórkami schowanym za bramami pokrytymi graffiti, bo nie miałam za bardzo wyjścia - tak bardzo nie lubię przecież zmian.

Pamiętam swoje przerażenie, kiedy z okazji trzydziestych urodzin przez cały dzień odbierałam życzenia o tym, że teraz to już z górki, że dla kobiety trzydziesta to początek prawdziwego życia, że teraz to już z górki, że teraz to dopiero się zacznie. Próbowalam przekonywać chcących dobrze, że ja już mam najlepiej jak się da. Że nic chcę tych gwiazdek z nieba niosących niespodzianki, bo mi diabelsko dobrze tu i teraz, i za nic w świecie ma w moim świecie nie zmieniać się absolutnie nic. Żadnych niespodzianek, żadnych zmian!

Pamiętam swoją niechęć do procesu szukania nowego mieszkania. To stare dużo za małe, dużo za ciasne, nie dorosło do moich przerośniętych dorosłych oczekiwań komfortu pracy z domu i przygotowywania konfitur na zimę w tej samej przestrzeni, w której jednocześnie mieści się gramofon, stos planszówek, wygodny fotel do czytania i setka gromadzonych jednorazówek i gumek recepturek. Żadne nowe nie miało takiego widoku z balkonu, żadne większe - takiej małej półeczki z płytek nad wanną, w której idealnie mieści się ulubiony peeling. Od lat ten same - peeling, widok z okna i strach, że w końcu znajdę mieszkanie, które sprostą moim nieprosty wymaganiom. Co wtedy powstrzyma mnie przed zmianą? Na wszelki wypadek ofert mieszkaniowych już nie przeglądam. Nie ma co kusić losu, zmieniać dobre na lepsze, które wrogiem tego pierwszego.

Ponoć to dlaaków typowe, że nie lubią zmian. Urodzona w lipcu, tego miesiąca też nie lubię. Przypomina mi uparcie, ile się w moim życiu zmienia. Co rok, co miesiąc, codziennie. Ile nowego przyniosło życie mimo mojej woli. W Berlinie mieszkam od prawie dziesięciu lat. Po skończonej trzydziestce zmieniłam pracę cztery razy, zaczęłam nowe studia razy dwa, zaczęłam zajęcia z baletu, pilatesu, jogi, biegać, medytować i ćwiczyć skalpel. Rzuciłam pięć z powyższych średnio trzy razy każde. Zmieniłam rozmiar trzykrotnie, by nie wrócić już do tego sprzed lat. Wymieniłam garderobę z pomocą pchlich targów tyle razy, że ostatnio drogą zakupu wróciła do mnie moja bluzka oddana w dobre ręce siedem lat temu. Mieszkania nie zmieniłam, ale stan cywilny owszem, czyli choć widok z balkonu i wanny nadal ten sam - ten na przyszłość trochę jednak inny.

Romantyzuję sobie więc tegoroczny lipiec i zamiast bać się zmian, afirmuję bezcenne zadowolenie z życia. Zamiast kurczowo trzymać się tego, co tak dobrze znane, luzuję odrobinę gumę, bo już wiem, że potrafię sobie zrobić dobrze na tyle, by z zachwytu nad rezultatem, nie chcieć nic innego. I tak co roku - choć przecież znów w zupełnie innych okolicznościach - z okazji urodzin życzę sobie, by nic się nie zmieniło. By zachwytu nad tu i teraz niezmiennie był tak łatwy, jak do tej pory.

Anna Burek

Matuschewski
RECHTSANWÄLTE BERLIN

Oferujemy **szybkie terminy!**

Rozmowa z adwokatem odbywa się zawsze w języku polskim

- PRAWO KARNE
- PRAWO CYWILNE
- PRAWO RODZINNE
- PRAWO DROGOWE
- PRAWO BUDOWLANE

Tel. Nr. **030 48 82 57 48** | **+49 176 7311 2026**
www.polski-adwokat-berlin.de

Nürnberger Straße 49, 10789 Berlin, U-Bahnhof: Kurfürstendamm lub Wittenbergplatz

KANCELARIA ADWOKACKA **LUIZA A. KIJOWSKA**

Adwokat
Fachanwältin für Verkehrsrecht
Kurfürstenstraße 23
10785 Berlin

Tel.: 030 - 311 66 92 - 6
Fax: 030 - 311 66 92 - 7
Mobil: 0178 - 197 90 53

info@ra-kijowska.de
www.ra-kijowska.de

Służę Państwu z pomocą:

- prawo ruchu drogowego

Regulacja wypadków w Polsce i w Niemczech według prawa Unii Europejskiej.

- prawo rodzinne
- prawo cywilne
- prawo karne i wykroczeń
(Ogólne prawo karne, o charakterze seksualnym, narkotyków i nieletnich.)

Mecenas Kijowska rozmawia po polsku i niemiecku.

np

Rechtsanwältin
NATALIA M. POSPIESZNA

- PRAWO RODZINNE, ROZWODY
- PRAWO DROGOWE I KARNE
- PRAWO GOSPODARCZE, WINDYKACJA
- PRAWO UMÓW, ODSZKODOWANIA
- NAJEM I NIERUCHOMOŚCI

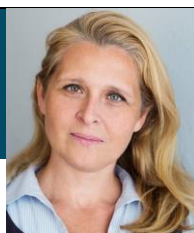
+49 (0)163 9287 373

Kluckstr. 36 · 10785 Berlin · T +49 (0) 30 / 629 330 44
F +49 (0) 30 / 629 330 440 · office@np-law.de · www.np-law.de

Monika Gdaniec

Adwokat
Fachanwältin für Familienrecht
Specjalistka do spraw rodzinnych

Porady i reprezentacja w sprawach prawa rodzinnego i prawa przemocy domowej:

- separacja
- rozwód
- mieszkanie małżeńskie
- podział majątku
- alimenty separacyjne
- przemoc domowa
- władza rodzicielska
- ustalenie wizerzeń z dziećmi
- ustalenie i podważenie ojcostwa
- ustalenie miejsca zamieszkania dziecka
- alimenty dziecięce i dzieci pełnoletnich
- porwanie dziecka przez rodzica

Nürnberger Straße 24A
10789 Berlin

www.gdaniec.eu
kanzlei@gdaniec.eu

Telefon: 030/ 397 28 682
Fax: 030/ 397 28 683
WhatsApp: 01515 29 00 995
Facebook:
Adwokat Monika Gdaniec

UWAGA! Nowy adres!

Stefan Nowak

mecenas

Specjalista prawa rodzinnego

- uznany przez izbę adwokacką specjalista prawa rodzinnego
- wieloletnie doświadczenie w problemach z Jugendamten
- rozwody, alimenty, władza rodzicielska, kontakty z dziećmi itp.

UWAGA! Nowy adres!

Bergmannstr. 103, 10961 Berlin

Tel.: **+4930 /611 33 14**, Mobil: **0177 888 76 03**

Fax: **+4930 / 611 19 05**

E-mail: stefan.nowak@t-online.de

KAMIL KUBITZ

ADWOKAT - RECHTSANWALT
Mówimy po polsku

Świadczymy usługi prawne w języku polskim w zakresie:

prawa pracy, w tym szczególnie:

- wypowiedzenie umowy o pracę
- świadczenie pracy
- odprawa/odszkodowanie (Abfindung)
- leasing pracowników (Arbeitnehmerüberlassung)
- placa minimalna
- napomienie (Abmahnung)
- wynagrodzenie
- wynagrodzenie w okresie chorobowym

Doradzamy Państwu w dziedzinach prawa oraz reprezentujemy przed sądami i urzędami.

Kamil Kubitz
Rechtsanwalt/Adwokat

Wittenbergplatz 2
10789 Berlin
Tel.: 030/236377221
Fax: 030/236377269
E-Mail: kamilkubitz@aol.com

Kancelaria prawna Jhb.legal

Prawnicy specjalizujący się w prawie karnym

Od ponad 15 lat

Specjalizacja: prawo karne,
prawo karne skarbowe,
prawo cywilne, prawo pracy

Andreas Junge,
Adwokat

Kontakt:

E-Mail: kontakt@jhb.legal
Internet: jhb.legal

Telefon: polski/rosyjski 0157/37541355

KANCELARIA ADWOKACKA

Rok założenia 2003

Peter Kupisz

Kompetentna opieka prawna jest drogą do sukcesu

Oferuję rzetelne porady oraz opiekę prawną w języku polskim i niemieckim w następujących dziedzinach prawa:

- prawo karne i drogowe
- prawo rodzinne
- prawo pracy
- prawo gospodarcze

Peter Kupisz

biuro:
Blumenstr. 49, 10249 Berlin
(nahe Alexanderplatz
am U-Bhf. Strausberger Platz)

tel.: 030 68 23 11 07
fax: 030 68 23 11 08

kom. 0163/ 53 494 53, e-mail: kupisz@gmx.de, www.kupisz.de

**ANWALTSKANZLEI
STEFAN SLABIK**

PORADY W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM

Szczególnie w kierunkach prawnych:

- PRAWO CYWILNE OGÓLNE - ALLGEMEINES ZIVILRECHT
- PRAWO PRACY - ARBEITSRECHT
- PRAWO CYWILNE I KARNE - DROGOWE - VEHRKEHRSZIVIL - UND VEHRKEHRSSTRAFRECHT
- PRAWO UBEZPIECZENIOWE - VERSICHERUNGSRECHT

www.advocat-slabik.de

Adwokat Slabik mówi po polsku! Tel.: 030 / 72 0192 88
MOTZENERSTR. 51, 12277 BERLIN Fax: 030 / 72 0192 89
W pobliżu S-Bahn S-2 Mobil: 0179 / 395 03 27
Stacja Schichauweg ca. 300 m e-mail: Raslabik@t-online.de

Rechtsanwaltskanzlei

Grażyna Jopek

Rechtsanwältin i Radca prawny

Masz problemy prawne w Niemczech lub w Polsce?

Porady i obsługa prawna na gruncie prawa niemieckiego i polskiego
Reprezentacja przed sądami w Niemczech i w Polsce

Prawo cywilne (nakaz zapłaty)
rodzinne (rozwoły, alimenty)
spadkowe (testamenty, zachowek)
odszkodowania, prawo najmu
prawo karne, drogowe

Müllerstr. 156 A, 13353 Berlin
U-Bahn: Leopoldplatz

☎ 030 / 547 37 078
Mobil: 01791295896

gjopek@web.de

URBAN GOZDOWSKI

RECHTSANWALT

PRAWO PRACY

PRAWO PODATKOWE

PRAWO UPADŁOŚCIOWE

PRAWO KARNO GOSPODARCZE

PORADY PRAWNE W JĘZYKU

POLSKIM, ANGIELSKIM,
NIEMIECKIM

Meinekestr. 26, 10719 Berlin

+49 30 88778577

info@ra-gozdowski.de

Rechtsanwaltskanzlei Dr. Liczbański

Rechtsanwalt
Dr. Tomasz J. Liczbański

Porady w języku polskim i niemieckim

Zakres zainteresowań m. in.:

- prawo rodzinne
- prawo związków partnerskich (Lebenspartnerschaften)
- prawo spadkowe
- prawo cywilne

Rechtsanwalt Dr. Tomasz J. Liczbański
Lauterstr. 14/15, 12159 Berlin przy Breslauer Platz
Tel.: (030) 692 09 778-0, Fax-9, info@liczbanski.de

Rechtsanwalt & Strafverteidiger
- Adwokat & obrońca karny -
 Kurfürstendamm 152, 10709 Berlin
 Tel.: 030 - 80 96 26 31
 Mec. Bartłomiej Kononowicz (U7: Adenauerplatz)

- Prawo karne (główna działalność)
- Prawo drogowe (wypadki etc.)
- Prawo rodzinne (rozwoły)
- Prawo cywilne (nakazy zapłaty etc.)

Porady w języku polskim i niemieckim
 Fax: 030-80 96 26 32 Mobil: 0163 - 384 80 96
 E-Mail: ra@kononowicz.de Internet: www.kononowicz.de

<p>Rechtsanwaltskanzlei in Kooperation (keine GbR)</p> <p>Rechtsanwalt Tomasz Kochanowski</p> <p><u>Spezjalizacja</u> * Prawo Karne * Prawo Pracy * Prawo Podatkowe * Obsługa Spółek * Prawo Rodzinne</p> <p>E-Mail: kanzlei-kochanowski@t-online.de</p>		<p>Steuerberatungskanzlei</p> <p>Steuerberaterin Dipl. Kffr. Katarzyna Kochanowska</p> <p><u>Spezjalizacja</u> * zakładanie firm i spółek * pełna obsługa podatkowa i księgowość * profesjonalne doradztwo podatkowe z uwzględnieniem międzynarodowego prawa podatkowego</p> <p>E-Mail: stb@kochanowska.de</p>
<p>Hohenzollerndamm 61, 14199 Berlin; Tel.: 81 82 0003; Fax.: 81 82 0004 Sprechzeiten: Mo., Di., Do. 09:00 – 18:00, Mi. 09:00 – 16:00, Fr. 09:00 – 14:00</p>		

TŁUMACZE

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
Ewa Golabek-Alberth
 Wszystkie tłumaczenia, krótkie terminy
 tel.: **030 814 93 668** kom. **0152 226 79 474**
 fax: 030 21978655 golabek-alberth@vodafone.de
 Braunschweiger Str. 50, 12055 Berlin, S/U Neukölln

mgr Marion Falk - tłumaczka przysięgła
 Wszystkie tłumaczenia / w tym też z dziedziny podatkowej (np. niemieckie zeznania podatkowe) i księgowości firm / Pomoc w urzędach, innych sprawach, również w USC – przystępne ceny i krótkie terminy wg. uzgodnienia
 13057 Berlin – Hohenschönhausen, Warnitzer Str. 19
 tel./fax: (030) 9285418, mobil: 0175-4577113, e-mail: info@marionfalk.de

Zygmunt J. Piątosza
 Tłumacz przysięgły języków niemieckiego i polskiego
 Teksty ekonomiczne, techniczne, prawne, dokumenty
Tłumaczenia ważne także w Polsce !
 Tel. (030) 262 68 04, Fax (030) 261 27 69
 Mobil (0172) 30 78 355
 Zygmunt@compuserve.com
 14197 Berlin-Wilmersdorf, Johannisberger Str. 41A

mgr Winfried Lipscher
 - tłumacz przysięgły -
 długoletni kierownik zespołu tłumaczy Ambasady RFN w Polsce
 przyjmuje zlecenia ustne i pisemne, pomoc w urzędach, wizyty w zakładach karnych.
Krótkie terminy !
 Lotosweg 49, 13467 Berlin-Reinickendorf, tel.: 405 86086;
 mobil: **0171 8436199**; e-mail: w.lipscher@t-online.de

POLSKI	NIEMIECKI	ANGIELSKI
<p>mgr RENATA LEHMANN TŁUMACZKA PRZYSIĘGŁA Tel. 498 71 890, 0179/15 888 54 Hausotterstr. 31 A, 13409 Berlin Berlin-Reinickendorf (U 8) U-Bhf. Franz-Neumann-Pl. Fax: 684 68 43, mail@poldienst.de</p>		

TŁUMACZENIA POŚWIADCZONE DOKUMENTÓW
Wojciech Bukowski - tłumacz przysięgły
 tel. **0177 3086578** bukowski.berlin@t-online.de
 Gossowstraße 5, 10777 Berlin-Schöneberg
 U1 – U4 Nollendorfplatz, autobus M46 „Motzstraße“
Szybkie terminy realizacji!

Waldemar Maluśki - tłumacz przysięgły jęz. niemieckiego
 Po uzgodnieniu terminu niektóre tłumaczenia wykonują na poczekaniu:
 akty urodzenia, małżeństwa itp., zaświadczenia do ślubu!
Biuro: Emmentaler Str. 95, 13409 Berlin-Reinickendorf
 Dojazd do Residenzstraße/Emmentaler Straße: **U8, Bus 122 i 125**
 Tel.: (030) 57798194; tel. kom.: 0162 917 96 98; e-mail: info@maluski.de

Tłumaczka przysięgła

mgr Kamila Gierko
 kamila@gierko.de
 +49 1578 7566 099
 www.gierko.de
 Kantstr. 42, 10625 Berlin-Charlottenburg
Tanio, szybko i profesjonalnie!
 Darmowa wycena, zlecenia również online, wysyłka gratis.

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
 Maria Horstkotte
 e-mail: Maria.Horstkotte@gmx.net tel. 217 69 08
 Prinzregentenstr. 97, 10717 Berlin (Charlottenburg-Wilmersdorf)
 dojazd: **U9, 2 min. od U-Bhf. Güntzelstr.**

MAKLER NIERUCHOMOŚCI W BERLINIE

TEL: 0152 52133263

EMAIL: TATJANA.PLASKIN@GMAIL.COM

Jako Makler nieruchomości w Berlinie, chętnie stoję Państwu do dyspozycji i towarzyszę na każdym etapie procesu transakcyjnego. Moje doświadczenie i wiedza pomogą Państwu uzyskać maksymalne zyski ze sprzedaży nieruchomości oraz zapewnić bezproblemowy przebieg transakcji, a także znaleźć idealną nieruchomość.

Jako część moich kompleksowych usług, oferuję bezpłatne oszacowanie wartości rynkowej Państwa nieruchomości. Bez względu na to, czy są Państwo sprzedającymi czy kupującymi, dostarczę niezbędne informacje i wsparcie, aby skorzystać z najlepszych rozwiązań finansowych.

Ale to nie wszystko! W ramach szerokiego zakresu usług, wspieram Państwa również w zakładaniu kont bankowych, zakładaniu ubezpieczeń i udzielam kredytów prywatnych.

Skontaktuj się ze mną jeszcze dzisiaj, aby rozpocząć swoją nową przygodę z nieruchomościami!

Wynajmę Apartament w Międzyzdrojach (35 m²), IV - te piętro, winda, 150 m do morza. Apartament znajduje się w „Rezydencji Bielik”, na terenie której znajduje się basen kryty, sauna, jacuzzi, fizjoterapia, restauracja i kawiarnia. Obiekt zamknięty, chroniony całodobowo. W skład apartamentu wchodzi: 2 pokoje, aneks kuchenny z wyposażeniem, łazienka oraz duży balkon.
Tel.: 0176 21137428

Apartament całoroczny ca 40m² w Łukecinie. Do dyspozycji gości salon z aneksem kuchennym, sypialnia, łazienka, ogródek i miejsce parkingowe. Tel.: +48 601 767 760

Sprzedam dom w Uściu, powiat nowosolski, woj. Lubuskie, klimatyczna miejscowość, piękna okolica. Dom jest w bardzo dobrym stanie, 181m² na działce 1450m², 250 m od jeziora, lasy.
Tel.: 0163 7623782

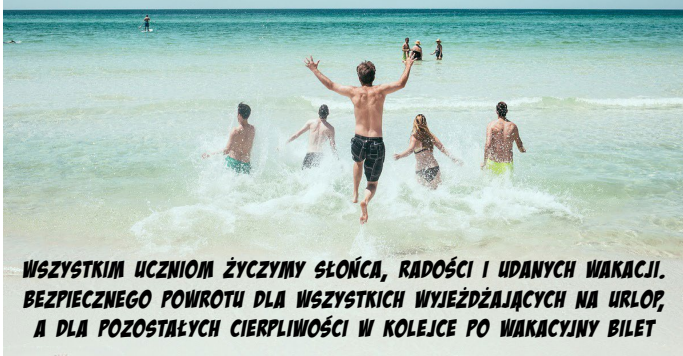
Poszukuje mieszkania 1 lub 2 pokojowego na południu Berlina, również poza: Mahlow, Großziethen, Blankfelde. Od 01 sierpnia 2023. Tel.: 030 745 29 39

Wynajmę pokój w domu jednorodzinny Berlin Mariendorf.
Tel.: 0172 3261082

Apartament Międzyzdroje, 50m² wynajmę, 80 m. do morza.
Tel.: 0176 43010480

MAMY LIPIEC, PEŁNIE LATA I UPRAŻNIŁY WAKACJE. TO CZAS WYJAZDÓW I ZASŁUŻONEGO WYPOCZYNKU.

WAKACJE NA KTÓRE NIE TYLKO DZIECI CZEKAJĄ Z UTĘSKNIENIEM ROZPOCZNAJĄ SIĘ W BERLINIE 13-TEGO LIPCA I POTRAJĄ DO 25 SIERPNIA.

WSZYSTKIM UCZNIOM ŻYCZYMY SŁOŃCA, RADOŚCI I UDANYCH WAKACJI. BEZPIECZNEGO POWROTU DLA WSZYSTKICH WYJEZDZAJĄCYCH NA URLOP, A DLA POZOSTAŁYCH CIERPLIWOŚCI W KOLEJCE PO WAKACYJNY BILET

Olga Martin

Pośrednik nieruchomości
w Berlinie

www.immolla.com

+49 171-238-14-95

olga@immolla.com

Chcą Państwo sprzedać nieruchomość? Jestem tu dla Was!

Moją specjalizacją jest sprzedaż, zakup i wynajem nieruchomości w Berlinie. Pomagam moim klientom przejść bezpiecznie przez każdy etap sprzedaży.

Pracuję w pięciu

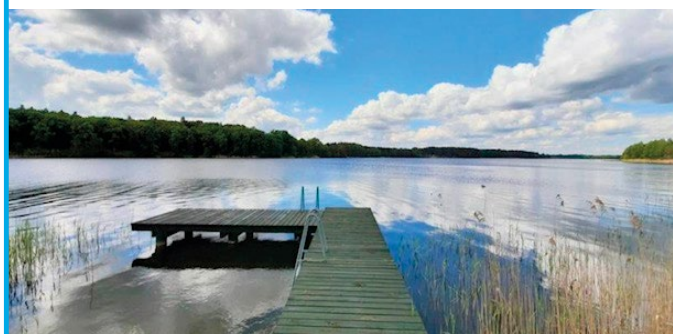
językach:
niemieckim,
angielskim,
włoskim,
hiszpańskim
i oczywiście polskim.

Sprzedaż działek

nad jeziorem Jelenskim (woj. zach/pomorskie). Działki z możliwością zabudowy (na zgłoszenie) **bez pozwolenia domek do 35 m² z antresolą na powierzchni od 500m².**

Cena za m² działki od 28 Euro

2891m² • 1877m² • 1819m² • 1689m² • 1636m²

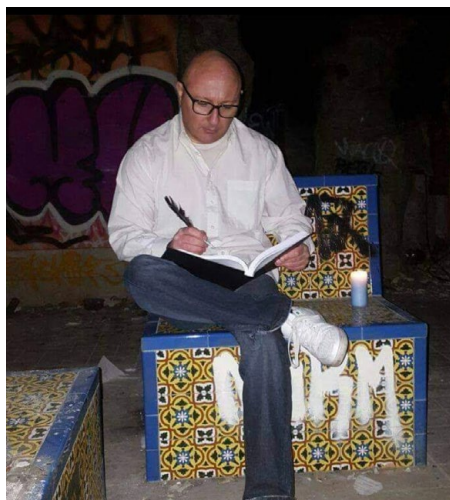
Odległość od Szczecina 75km.
26 km od granicy pol/ niem. Schwedt/ Oder i 112 km z Berlina.
Połączenie środkiem lokomocji PKP Berlin- Schwedt/ Oder.

Tel: 0176 54674359

Mail: eb.dzialki@gmail.com

Erik- Tylko brat!

Szanowni czytelnicy. Zapraszamy Was do przeczytania artykułu o jednym z naszych rodaków, o Eriku Lischki, który napisał swoją Autobiografię. Erik opowiada o swoim strasznym życiu, jak borykał się z przeciwnościami losu, jak walczył o każdy dzień swojego pobytu. Jego opowieść przeznaczona jest dla tych wszystkich, którzy nie wierzą w siłę walki i wiary w siebie...

Wstęp

Weź, proszę, delikatnie książkę tę. Treści jej dotykaj z czcią i rozważą... Nie dlatego, że kruk biały w dłoni twej, lecz dlatego, że serce masz przed sobą. To ołtarz wspomnień, które nigdy nie umierają. To krzyk, który zabija duszę!

Pytasz, czy warto?

Nie wiem, nie czytałem jej...
Jak to? - pytasz.

Sobą dotykałem jej treści, przez pryzmat miłości mego brata czułem to... Byłem tam! Widziałem wielkiego wiarą człowieka, który wyjął z piersi serce i oddał je! Widziałem, jak bije na dłoni i krwawi cierpieniem, jak pęka ranione przez innych ludzi!

Pytasz, kim jest ten człowiek? Nie powiem Ci... Powiem Ci, kim będzie, jak przeczytasz tę historię. Będzie nadal człowiekiem. Dla innych bohaterem, dla wielu kierunkowskazem... Dla błądzących we mgle drogą... Dla niektórych jedyną nadzieją i wiarą! Zatem weź proszę historię tę, wydarzeń jej dotykaj z czcią i rozważą, bo serce masz przed sobą.

PS

Mam prośbę. Znajdź mego brata, który jest historii tej głównym bohaterem i powiedz mu, proszę... iż bez względu na zakończenie tej oto historii, dał nowe życie ludziom, którym poświęcił swoje własne i czy chcą tego, czy nie; oni, ich dzieci, pokolenia ich rodzin są świadectwem i będą po koniec świata świadectwem miłości, poświęcenia i szalonej determinacji w imię rodziny, w imię zasad!

*Tomasz Boruc
Wicemistrz Świata Karate Kyokushin
Przyjaciel, „Brat” autora*

Jak można o samym sobie powiedzieć, że jest się bohaterem, legendą, żeby nie brzmiało to zbyt szpanersko...? Może idzie to w taki sposób.

„Książkę tę dedykuję przede wszystkim samemu sobie, aby wreszcie okazać sobie zasłużony respekt i wszystkim dzieciom, które muszą cierpieć.” Dzieci nie mają prawa cierpieć!

To tutaj jest prawdziwą historią.

Autor:
Erik Lischka

Tylko Brat...

Lwie Serce

Ciepło, Czerwony rowerek

W oddali usłyszałem odgłos Jastrzębia. To było pierwsze, co do mnie dotarło. Było bardzo gorąco na tej górze, na której leżałem. W środku lata, w południe. W głowie mi bardzo szumiało i waliło, jak młotem kowalnym... W mojej buzi miałem jakiś kawałek. „Jest to może kawałek mego odgryzionego języka?” - strzeliło mi szybko przez głowę. „Nie, to jest kawałek ziemi, którą musiałem pewnie ugryźć, jak te kopy dostawałem leżąc na glebie...”

One przyszły ze wszystkich stron. Najpierw uderzył mnie ktoś z tyłu w kark. Zaskoczyli mnie na tej górze, jak biegalem. Było ich trzech albo czterech. Jednego udało mi się od razu podciąć, spadł na glebę i poznałem jego twarz. To był jeden z kumpli mego ojczyma. Stary recydywa, bardzo zły i okrutny człowiek. Jego twarz była dosyć pocięta, on potrafił zyletkami płuć i kogoś tym niebezpiecznie zranić!

Przekręcałem, uchylałem się, żeby uniknąć tych kopów. Sam próbowałem uderzać, krwauiłem z nosa, nie widziałem dobrze. Moja twarz puchła bardzo szybko. Nie wiedziałem, co się dzieje. Chciałem, żeby przestali, ale oni tego nie chcieli... I nagle zrobiło się ciemno. Miałem wtedy czternaście, albo piętnaście lat.

Jak pierwszy raz w życiu poczułem ból, to miałem sześć latek. Coś nabroiłem wtedy, nie wiem już, co to było? Mój tata ukarał mnie w ten sposób, że strzelił mi w twarz i kazał mi całą noc w łazience, nago na betonowej podłodze, spać.

On był jak dyktator, bardzo surowy i rozkazujący. Ale również bardzo ojcowski. Uczucia miłości, ciepła nie potrafił przekazać, ale za to uczucie bezpieczeństwa tak. Mimo to, że dużo pracował, również tak dużo, a nawet więcej pił. Z zawodu był on Mistrz-Elektryk.

Moja mama Amelia była gospodynią domową, dbała o nasze mieszkanie, naszą rodzinę, robiła wszystko, żeby tata miał swój spokój. I ona robiła to perfektnie, ona musiała być perfektna. U naszego taty musiało być WSZYSTKO perfektnie, on tego żądał i wymagał!

Wtedy był mój świat jeszcze w miarę w porządku. To był koniec lat siedemdziesiątych, byliśmy jeszcze rodziną: mój tata, moja mama, która była 18 lat młodsza od niego i ja, sześciolatek. Byłem dzieckiem wesołym, ale spokojnym. W przedszkolu miałem bardzo dużo przyjaciół. Bawiliśmy się w kowbojów i Indian, w policjantów i bandytów, i wiele innych rzeczy. Miałem też dużo zabawek i nigdy nie było mi nudno albo smutno. A przyjaciółki mojej mamy rozpieszczaly mnie zawsze, bo byłem taki słodki i oczarowywałem je moimi pięknymi, ciemnymi oczyma. Jak już powiedziałem, WTEDY był mój świat w miarę porządku.

Ojciec pił bardzo dużo i robił stres w domu. Bardzo często bił mamę, obojętnie z jakiego powodu! Pewnego razu pociął mamie zyletką piękne futro, które jej wcześniej podarował. Moja mama płakała bardzo, a ja razem z nią...

Mój tata miał fajny, czarny motor, starą WSKę. Czasami robiliśmy sobie wypad na tej maszynie, my mocni faceli. I ja mogłem z przodu siedzieć i kierować. Zasuwaaliśmy wtedy szybko ulicami bocznymi, drzewa śmigaly tylko obok nas, wiatr dmuchał nam w twarz. To były piękne czasy.

Kiedyś dostałem od taty fajny, nowiutki, czerwony rowerek. To był bardzo piękny prezent. Mój tata nauczył mnie jeździć, tak jak natura to przykazała. Wtedy mieszkaliśmy na Mazurach, w miejscowości Zagaje. Wszędzie były u nas jeziora, piękne lasy. Już wtedy kochałem bardzo naturę i spędzałem dużo czasu na zewnątrz. Na moim czerwonym rowerku bardzo często jeździłem do jednego, szczególnego jeziora. Woda w tym jezioru miała ładny, niebiesko-turkusowy kolor. Siedziałem sobie spokojnie przy tym jezioru i patrzyłem w wodę. I uciekałem sobie w marzenia, jak to dzieci czasami robią. Ale często płakałem też. Łapało mnie takie nieprzyjemne uczucie zagłady świata, końca świata. Wtedy bardzo dużo mówiono o wojnie atomowej, o końcu świata. I czułem to bardzo dokładnie, że coś się ze mną stanie... Stracę mój piękny, czerwony rowerek, moje super zabawki. Stracę mego tatę, moją mamę, mój radosny, słodki uśmiech, stracę po prostu wszystko...

Przyjdzie ciemny czas...

Przyjdzie MÓJ koniec świata!

1. Różowo-czerwona piżama

Nazywam się Erik, urodziłem się na jesieni w roku 1973. Byłem drugim synem mego ojca (on miał już jednego syna z pierwszego małżeństwa), ale pierwszym synem mojej matki. Razem było nas troje dzieci, ja i moje dwie młodsze siostry. Nicolette jest sześć lat młodsza ode mnie i Susi najmłodsza, która jest osiem lat młodsza ode mnie. Jak Nicolette się urodziła, przeprowadziliśmy się do Bieszczad, gdzie ojciec dostał od państwa, od PGRu, fajny dom góralski. To był piękny dom z ogrodem i małym chlewikiem, gdzie mogliśmy kury i jedną świnię hodować.

Ja dostałem fajny pokój na górze, na pierwszym piętrze. Na dole mieliśmy łazienkę, dużą kuchnię z wielkim kominkiem i dużym pokojem gościnnym. Te Bieszczady, te okolice tam na dole w Polsce są bardzo piękne. Wszędzie góry, lasy, potoki górskie. Podobnie jak na Alasce. Od razu zakochałem się w tym miejscu. Już wtedy w moim dzieciństwie rozwinałem wielką miłość do przyrody, ale nie wiedziałem jeszcze, że to mi później pomoże w ciężkich chwilach, pomoże mi przeżyć.

W 1980 roku zacząłem szkołę podstawową. Do szkoły musiałem iść na nogach ze dwa kilometry, bo nie było wtedy żadnych autobusów. Czasami biegłem przez góry, czasami szedłem normalną drogą. Przez góry bieć było ciężko, szczególnie w zimie, gdzie parę metrów wysokości śnieg zawsze leżał. Drogą bieć było wygodniej, ale tam czekały na nas, dzieciaków, miejscowe kundły, które nas zawsze goniły. Nasza szkoła znajdowała się też w fajnym góralskim domku. Mieliśmy tylko jedną klasę, jednego nauczyciela i jedną nauczycielkę, jego żonę. To życie szkolne nie było ciężkie. Robiliśmy nasze zadania i na przerwach bawiliśmy się.

Nam, czyli mojej rodzinie, powodziło się bardzo dobrze. Tata pracował jako elektryk w miejscowym PGR-rze, gdzie były hodowane krowy i na dużą skalę produkowane mleko dla państwa polskiego. A nasza mama troszczyła się o dom i o nas dzieci, czyli o mnie i Nicolette.

Mojej mamie pomagałem bardzo dużo w domu, też w opiece nad Nicoletą. Pomagałem w przygotowaniu kaszki dla niej, w karmieniu, w przewijaniu pieluch i myciu jej. To wszystko było dobrą nauką, dobrym doświadczeniem dla mnie. To mi później dużo pomogło.

Z moim tatą często chodziliśmy do lasu, gdzie on mnie uczył rozpoznawać grzyby albo jak się w lesie orientować i wiele innych rzeczy. Często chodziliśmy do jednego potoku górskiego łapać ryby, który to, głęboko w środku gęstego, ciemnego lasu się znajdował. Ale w tym miejscu, gdzie ten potok był, świeciło słońce i fajny duży wodospad był. Woda była krystaliczna i przezroczysta. Zamiast łapać ryby, pluskałem się w tej wodzie, krzycząc głośno i radośnie, a obok mnie pływali duże pstrągi, które wyskakiwały wysoko z tej wody.

Kiedyś znowu coś nabroiłem, nie wiem, co to było, ale chyba spóźniłem się do szkoły. Miałem wtedy takiego kolegę, który na imię miał Piotrek. Jako karę, że za późno do szkoły przyszedłem, nie mogłem się bawić z tym Piotrkim. Ale któregoś razu przyszedł on do mnie i krótko rozmawialiśmy ze sobą. Moja mama to widziała i powiedziała ojcu, który akurat był pijany. Już było późno wieczorem, Siedziałem przy stole w mojej różowo-czerwonej piżamie i coś akurat jadłem. Kurczę, jak ja nienawidziłem tego koloru mojej piżamy! I wtedy podszedł mój ojciec. Złapał mnie za kołnierz mojej piżamy, strzelił mnie pięścią w twarz, podniósł mnie do góry i rzucił na podłogę, krzycząc przy tym, że jestem niegrzeczny i nic nie warty, i w życiu nic nie osiągnę! Moja mama płakała, trzymając małą Nicoletę w ramionach swoich, prosiła ojca, żeby przestał, ale on ciągle mną rzucał o tą twardą podłogę... Ja płakałem, krwawiłem z nosa i zrobiłem w gacie... i nagle zemdląłem.

Jak się obudziłem, to leżałem na podłodze. Moja twarz była brudna od krwi i wymiotów. Spodnie mojej piżamy były całkowicie mokre i pełne. Kolor mojej piżamy nie był już różowo-czerwony. Mama uspokoiła ojca w pokoju gościnnym i przyszła potem do mnie, powiedziała żeby poszedł się umyć. Pomału wstałem i poszedłem się umyć, zobaczyłem moją twarz w lustrze. Mój nos był tak gruby, jak jakaś mała gruszka, wyglądałem jak bokser. Wszystko mnie bolało, szczególnie moje zębra. Jak się umyłem, to mogłem u rodziców w łóżku spać. Tata objął mnie, przytulił do siebie i w końcu zasnąłem. W tym momencie nie czułem żadnego bólu, tylko ciepło rodzinne. Miałem wtedy sześć, albo siedem lat.

2 Początek...

Po jakimś czasie przeprowadziliśmy się do Ustrzyk Dolnych. Ojciec dostał tam fajną pracę w miejscowym kombinacie. Wprowadziliśmy się do ładnego trzypokojowego mieszkania w nowym budownictwie. To było mieszkanie służbowe, które ojciec również od tego kombinatu dostał. To małe miasteczko Ustrzyki Dolne jest bardzo piękne. Ustrzyki leżą w ładnej dolinie, wszędzie dookoła są góry i lasy. To wygląda jak z jakiejś bajki. Wszędzie małe sklepiki, budki i mały dom handlowy. Jest też tam mała stara stacja kolejowa, która już jest zabytkiem. W środku miasta jest mały park z ławeczkami, a obok ładna łodziarnia, gdzie już za dziecka smaczne lody jadłem. Wtedy jeszcze było fajne kąpielisko, gdzie każdego lata dużo turystów przebywało. Wieczorem robiło się ognisko, jadło się kielbaski albo pieczone kartofle. I zawsze znalazł się ktoś, kto ładnie na gitarze grał i przy tym zawierało się nowe znajomości.

Nasze osiedle (stare osiedle PCK) w tamtych latach, jak się przeprowadziliśmy, było całkowicie nowe, to była po części jeszcze budowa. Wszędzie leżały jakieś śmieci, stare graty

i inne rzeczy. Ale mi to nie przeszkadzało, to moje miasteczko było dla mnie naprawdę tak piękne jak z bajki. Te góry dla mnie były bardzo duże i potężne, a drzewa w lasach wysokie, jak w Ameryce. W lecie było wszędzie zielono, na jesieni znowu brązowo, czerwono i złocisto. A w zimie przyszła gruba, biało-śnieżna powłoka, która wszystko ładnie pokryła. I miało się wrażenie, że jest się naprawdę w zimowej bajce. I czasami można było, tak po prostu, z okna różne zwierzęta na górze przed blokiem obserwować, na przykład jelenie, które walczyły przeciwko sobie.

Krótko po tym, jak się przeprowadziliśmy, zostałem w nowej szkole zameldowany. Trafiałem do klasy sportowej, w której trenowałem jazdę na nartach. Szkoła ta jest dosyć duża. Jest to budynek dwupiętrowy, z dużą salą gimnastyczną i boiskiem piłkarskim. Wtedy jeszcze był obok internat, w którym mieszkali nauczyciele. Nasza klasa była klasą sportową, duży nacisk stawiano się na sport. My uprawialiśmy więcej sportu niż inne klasy. Byliśmy elitą, narybkiem dla późniejszej kadry narodowej w narciarstwie.

Ja byłem zawsze grzecznym i miłym dzieckiem, dlatego zawierałem szybko znajomości i miałem dużo kolegów. Również nauczyciele mnie bardzo lubili, nie tylko dlatego, że byłem dobry w sporcie i zajmowałem drugie miejsce w ważnych zawodach narciarskich, lecz również dlatego, że miałem dobre oceny i pod koniec roku szkolnego otrzymałem odznakę wzorowego ucznia i świadectwo z czerwonym paskiem. Mój tata był bardzo dumny ze mnie, jak zostałem przed całą szkołą pochwalony i wszyscy dla mnie klaskali, no i też dla paru innych, co dostali takie ładne świadectwo jak ja. Wszyscy śpiewaliśmy razem polski hymn, a ja czułem się ważny, jak jakiś prezydent.

Wtedy, w tamtym czasie, stosunek między mną a moim ojcem był bardzo dobry. Ojciec pomagał mi w zadaniach domowych, uczył mnie niemieckiego. To było bardzo ważne dla niego, zawsze zaznaczał, że jesteśmy Niemcami. Mimo to, że wtedy nie było w sklepach tak dużo do jedzenia jak dzisiaj, nam nie brakowało niczego. Tata zawsze przynosił do domu mięso i inne rzeczy, również słodycze dla mnie i Nicolety. Nie brakowało nam naprawdę niczego.

Dni mijały, życie toczyło się swoim normalnym rytmem. Wszystko było w porządku. Któregoś dnia przyszli do nas goście. To byli Austriacy, którzy chcieli inwestować w miejscowy kombinat drzewny, a że mój ojciec perfekcyjnie po niemiecku mówił, służył dyrekcji kombinatu jako tłumacz. Jak ci Austriacy nas w domu odwiedzili, to przynieśli ze sobą dużo prezentów, przede wszystkim jedzenie. To były kolorowe konserwy, dla nas dzieci słodycze, gumy do żucia i parę kosmetyków dla mamy. Dorośli prowadzili bardzo długo rozmowy. Potem mój tata mnie zawołał, żeby mną trochę poszpanować, jak dobrze po niemiecku mówię i jaki wysportowany jestem. Pokazał mój dyplom, który na ścianie wisi i opowiedział, jak dobrze na nartach zasuwam. Jak ci Austriacy z powrotem do hotelu poszli, rozmawiali moi rodzice bardzo długo ze sobą zniżonym głosem w pokoju gościnnym. Już wtedy wiedziałem, że „wisi coś w powietrzu”, co też parę tygodni później się potwierdziło.

Tata pakował swoje rzeczy, mama pomagała mu przy tym. Później się mocno przytulił i popłakał się. Nie wiedziałem, o co się rozchodzi. Tata wziął Nicoletę w swoje ramiona, ona wtedy miała dwa albo trzy latka, pocałował ją ze łzami w oczach w policzki, wziął swoją walizkę i kazał mi razem z nim wyjść na klatkę schodową. Przytulił mnie mocno do siebie, bardzo płacząc i powiedział; „Erik, synku, ja jadę do Niemiec i nie wrócę już z powrotem. Ale wy

niedługo do mnie przyjedziecie. Ty jesteś teraz facetem w domu i musisz pilnować rodziny!”

Nie zrozumiałem, co on do mnie mówił i powiedziałem tylko; „Tata, ty jedziesz do HILTERA?” A on odpowiedział; „Nie mówi się HILTERA, tylko HILTERA. Ale to są teraz inne Niemcy niż kiedyś. Hitlera już nie ma.” Potem pocałował mnie jeszcze raz w czoło i odszedł. Siedziałem na schodach i nie wiedziałem, co się stało. To było w lipcu w 1981 roku, miałem wtedy prawie osiem lat. I tak oto rozpoczęło się dla mnie piekło na ziemi.

Dni mijały, wszystko leciało, jak zwykle, tylko moja mama się trochę zmieniła. Ona była w ciąży z moją drugą siostrą Susi i zachowywała się trochę dziwnie. Była jakaś nieobecna i bardzo cicha. W listopadzie w 1981 roku przyszła Susi na świat. Bardzo się cieszyłem, jak zobaczyłem moją nową siostrzyczkę. Od samego początku pomagałem mojej mamie w pielęgnacji Susi. Tak jak wcześniej przy Nicolecte, zmieniałem jej pieluszki, pomagałem w kąpieniu jej i robieniu kaszki. Ale nie wiedziałem jeszcze, że niedługo będę zmuszony wszystko sam robić. Tata nasz wysyłał nam od samego początku duże paczki, z różnymi dobrymi rzeczami z Zachodu. Jedzenie, ciuchy, kosmetyki do pielęgnacji niemowląt, jak i dla dorosłych.

W grudniu 1981 roku został wprowadzony w Polsce stan wojenny. To był bardzo ciężki okres dla wszystkich. W sklepach nie było prawie nic do jedzenia, wszędzie puste półki. Takie rzeczy jak cukier, mąka, mięso, dostawano się na kartki żywnościowe. Te paczki z Zachodu, które dostawaliśmy od taty dużo nam pomagały.

Zanim mój tata wyjechał na Zachód, był wcześniej aktywnym członkiem Solidarności. W domu mieliśmy dużo materiałów, ulotki, plakietki i odznaki Solidarności. Znajomy naszej rodziny ostrzegł naszą mamę i powiedział, żeby te rzeczy wyrzuciła, bo jest to niebezpieczne, szczególnie teraz, jak ojciec na Zachód uciekł. Mama wyrzuciła te materiały. Parę dni później przyszli do nas do domu ludzie, pozwolę sobie ich nazwać „Mendami” ze Służby Bezpieczeństwa. Krótko „SB”. Te otóż Mendy, ładnie Świnie, przeszukały całe nasze mieszkanie, wszystko przewrócili do góry nogami! Krzyczeli na naszą mamę bardzo głośno i bili ją w twarz! My dzieci siedzieliśmy na wersalce i płakaliśmy głośno, patrząc przerażonymi oczyma, co te Świnie robią. Ja trzymałem w moich ramionach małą Susi, a Nicoletę chowała się za moimi plecami. Te SB-owskie Świnie krzyczały ciągle; „Gdzie schowałaś kurwa te rzeczy, gdzie to kurwa jest?!”- przy tym rozebrali cały wózek dziecięcy od Susi.

Po jakimś czasie poszli sobie, jak nic nie znaleźli. Siedzieliśmy z mamą w tym całym bałaganie, jeszcze zszokowani, mała Susi ciągle płakała. Nic nie było na swoim miejscu, wszędzie wszystko rozwalone. A wszystkiemu byłem winny ja sam. Zanim moja mama wyrzuciła te rzeczy z Solidarności, zabrałem jedną małą odznakę, którą sobie wsadziłem w mundurek szkolny. Ta odznaka była bardzo ładna, czerwona z białym napisem pośrodku. Dla mnie, dla dziecka była to fajna zabawka. Ktoś chyba ze szkoły sprzedał nas do milicji i tak poszło to dalej.

Po tym zdarzeniu obiecałem sobie moje siostry zawsze przed każdym złem chronić, nie pozwolić, żeby się bały i cierpiały. One mają być szczęśliwe i zawsze się cieszyć.

Wtedy, mając osiem lat, nie wiedziałem, jak będzie ciężko dotrzymać tego słowa.

Ciąg dalszy w sierpniowym wydaniu Kontaktów.

„NASZE POLSKIE BIURO“ rok założenia 2004

GEWERBEVERWALTUNG BÜROSERVICE

Serwis biurowy, adres do korespondencji,
 Gewerby bez stałego meldunku w Niemczech,
 formalności urzędowe, meldunkowe, JobCenter,
 Arbeitsamt, pisanie podań i odwołań,
 współpraca z niezależnymi biurami księgowymi
 i adwokackimi, dostęp do wszelkich formularzy
 urzędowych, przepisów unijnych, Kindergeld,
 pisanie i archiwizacja rachunków
 dla „Gewerbowców“, ubezpieczenia.

Barfusstraße 11 13349 Berlin/Wedding Piotr Brzezinski Bus 120 U-6 Rehberge
 Tel.: 030/77006344 • 030/239 16 284 • Kom.: 0176/49127482 • Fax: 030/23916283
naszepbiuro@onet.pl

Büroservice-Daniel przekształciło się w
 Mad Daniel Rechtsanwalts-gesellschaft mbH
 w celu zwiększenia wachlarza usług i kompetencji.

Wszelkie usługi prawne i podatkowe, w tym:

- otwieranie firm w Niemczech także bez meldunku
- wszelkie rozliczenia podatkowe dla Firm i osób prywatnych
- księgowość
- Freistellung
- wszelkie sprawy urzędowe i sądowe
- Reprezentowanie przed Finanzamt
- Kindergeld
- Ubezpieczenia

SYBKO | KOMPLEKSOWO | PRZYSTĘPNA CENA

tel: +49 30 600 594 34 Hertzbergstr.20,
 tel: +48 717 230 474 12055 Berlin
 WhatsApp: +49 163 393 4490 info@daniel-kanzlei.de
 fax: +49 30 657 099 45 Godziny otwarcia:
 www.daniel-kanzlei.de Poniedziałek – Piątek: 10-20

PUNKTY OBSŁUGI KLIENTA W POLSCE

ul. Lubańska 10e / 8 ul. Józefa Maksymiliana Ossolińskiego 2C/2
 Zgorzelec 59-900 Brzeg Dolny 56-120
 +48 75 613 89 54 WhatsApp +48 534 039 948
 WhatsApp +48 534 043 617 +48 71 723 04 76
 Godziny otwarcia: Godziny otwarcia:
 Poniedziałek - Piątek: 8-16 Tylko na termin

ul. 1 Maja 6 ul. Jerzego Janosika 17
 Słubice 69-100 Szczecin 71-424
 +48 95 737 75 35 +48 91 404 00 66
 WhatsApp +48 534 112 638 WhatsApp +48 798 224 996
 Godziny otwarcia: Godziny otwarcia:
 Pon/wt/Sr/pt: 8-16 Pon / Wt / Sr / Pt: 8-16
 Czw: 10-18 Czw: 10-18

Od ponad 20 lat
Księgowość, Porady, Kursy,...

- organizacja pomieszczeń, adresu,...
- Arbeitsamt: Einstiegs-geld, Anlage EKS,...
- sprawy urzędowe, Businessplan,...
- też przy współpracy z Steuerberaterem.

Robert Koszewski Dipl. Betriebswirt
 Pannwitzstr. 42a, 13403 Berlin,
 e-mail: koszewski@web.de,
 Tel.: 030/413 78 91, 0171 570 52 44

Połączenie: S8- Eichborndamm,
 U8- Rathaus Reinickendorf lub Bus - 221

Biuro ogłoszeń KONTAKTÓW
 e-mail: webmaster@kontakty.org
 tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850

**GEWERBE, SERWIS BIUROWY, KSIĘGOWOŚĆ,
 SPRAWY URZĘDOWE, JOB-CENTER, UBEZPIECZENIA**

Oferujemy pomoc przy
 rejestracji i prowadzeniu DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ
 (bez konieczności stałego zameldowania w Niemczech)
 ADRES KORESPONDENCYJNY dla firm
 prowadzeniu pełnej KSIĘGOWOŚCI
 zakładaniu KONTA BANKOWEGO
 zameldowaniu w IHK, HANDWERKSKAMMER
 sprawach związanych z JOB-CENTER i AGENTUR FÜR ARBEIT
 uzyskiwaniu KINDERGELD, ELTERN-GELD, GRUNDSICHERUNG
 ubezpieczeniach zdrowotnych - KRANKENVERSICHERUNG
 znalezieniu i wynajmie MIESZKAN
 umowach GAZ, PRAD, TELEFON, ...
 POŚREDNICTWO PRACY

WESOLOWSKI
 UNTERNEHMENSBERATUNG
 BÜROSERVICE

Schöneberg Ella-Barowsky-Str. 48 10829 Berlin
Lichterfelde Augustastraße 1 12203 Berlin
 +49 (0) 152 553 349 41
www.polskiserwis.de
kontakt@polskiserwis.de

Od 1880 roku na rynku niemieckim
RheinLand
 VERSICHERUNGEN
Marek Seruga

Doradca Ubezpieczeniowy dla polskich klientów
Ubezpieczenia samochodowe

- PKW, LKW, eVB Nummer
- uznajemy wszystkie zniżki z Polski
- specjalna klasyfikacja dla młodych i nowych kierowców 75%/60%

Prywatne ubezpieczenia osobowe

- mieszkaniowe, na dom, mienia i od nieszczęśliwych wypadków

Prywatne ubezpieczenia emerytalne i na życie

- Lebensversicherung/ Sterbegeldversicherung
- Rentenversicherung/ Riester Rente itp.

Ubezpieczenia firmowe, ubezpieczenia od ochrony prawnej, prywatne i państwowe kasy chorych
 e-mail: marek.seruga@rheinland-versicherungen.de

 Versicherungsfachmann (IHK)
 Tel.: 030/ 5165229-0
 Mobil: 0179/ 70 20 572
 Fax: 030/ 5165229-29
 Seddiner Str. 5
 10315 Berlin

Steuerkanzlei
Dr. Robert Józwiak
 Steuerberater

- pełna pomoc podatkowo-księgowa
- doradztwo podatkowe w zakresie międzynarodowego prawa podatkowego
- obsługa polskich podmiotów gospodarczych świadczących usługi na terenie Niemiec
- reprezentacja przed niemieckimi sądami finansowymi

Bürozeiten:
 Montag 08.00 – 16.00 Uhr
 Dienstag 08.00 – 16.00 Uhr
 Mittwoch geschlossen
 Donnerstag 08.00 – 16.00 Uhr
 Freitag 08.00 – 16.00 Uhr

Rabenstr.35, 13505 Berlin
 Tel.: (+4930) 431 36 25
 Fax: (+4930) 554 73 706
 E-Mail: stb@jozwiak-berlin.com

VIGO CONSULTING BÜROSERVICE - POMOC W REJESTRACJI FIRMY W NIEMCZECH
 GEWERBE bez meldunku w Niemczech/Adres w Berlinie do korespondencji/Steuernummer/
 Freistellungsbescheinigung/Konto bankowe/meldunek/ ubezpieczenia/
 rozliczenia podatkowe/ i wiele innych Tel/WhatsApp : +48 538 300 990
 e-mail: consultingvigo7@gmail.com / Facebook : Vigo Consulting Büroservice

Ubezpieczenia, Bankowość, Nieruchomości

Sebastian Drag - 21 lat działalności

Professional Bachelor for Financial Consulting (CCI)

Oferuję:

- sprzedaż, kupno mieszkań / domów na terenie całych Niemiec
- kredyty na mieszkania własnościowe lub domy
- doradztwo finansowe oraz wszystkie ubezpieczenia prywatne i firmowe
- ubezpieczenia samochodowe - uznajemy wszystkie zniżki z Polski!
- DKV Zahnzusatzversicherung - korzystne ceny - aż do 100% pokrycia rachunku

Lucy-Lameck-Straße 22/23 • 12049 Berlin
www.sebastian.drag.ergo.de

Tel.: 030 / 629 843 69 • mobil: 0163 / 31 32 875
e-mail: sebtermin@gmail.com

Podatki? Zajmiemy się tym.

- Tworzenie zeznań podatkowych
- Doradztwo przez cały rok
- Korzystanie ze wszystkich ulg podatkowych
- Obliczanie zwrotu z podatku
- Sprawdzanie decyzji podatkowej
- Komunikacja z Urzędem Skarbowym
- Pomoc w wyborze klasy podatkowej

Księgowy, na którym możesz polegać

Aleksander Wężyk
Telefon 030 53058824
Aleksander.Wezyk@vlh.de
www.vlh.de/bst/9862

To się opłaca.

www.vlh.de Doradzamy w ramach § 4 nr 11 ustawy o doradztwie podatkowym (StBerG).

Zapamiętaj, tylko u nas:

- bezpłatne doradztwo
- ubezpieczysz swoje auto korzystnie i tanio
- akceptujemy polskie zniżki
- obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne
- oferujemy inne atrakcyjne ubezpieczenia

Claudia Podmokly i Matthias Podmokly

Danziger Str.131, 10407Berlin
E-Mail: claudia.podmokly@allianz.de
E-Mail: matthias.podmokly@allianz.de

Tel.: 0162 4363313

Twój Partner od ubezpieczeń, inwestycji i emerytury.

Wir beraten Sie gern:

LVM-Versicherungsagentur

Sylwia Grunt-Funke

Weimarer Straße 26, 10625 Berlin
Telefon 030 13886222
Mobil 0177 6057818
info@grunt.lvm.de, grunt.lvm.de

Profesjonalne doradztwo podatkowe

- Prowadzenie pełnej księgowości oraz rachuby płac
- Rozliczenia podatkowe firm i osób prywatnych
- Porady i pomoc przy zakładaniu firm
- Reprezentacja klientów w urzędach skarbowych (Finanzamt)

Mówimy po polsku i niemiecku:

Kffr. D. Wiercinska 030-505640-10
wiercinska@gmx.de

Dipl.-Kfm., Steuerberater
Bernhard Möblier
Bahnstr. 6 B - 12277 Berlin

www.moessler-stb.de

Połączenie:
przy S-Bahnie Marienfelde S 2

„Gertzen - Consulting” Ewa Gertzen

Niemożliwe umożliwiam! Od Gewerby po Jobcenter!!!

Pomagam: w załatwieniu formalności urzędowych
wypełniania dokumentów
prowadzenia korespondencji

Godziny otwarcia: 15.00 - 18.00

Siegfriedstr. 13, 12051 Berlin Neukölln

E-Mail: ewa.gertzen@hotmail.de

Nowy numer.: 0152-08 21 59 73

J.N. Büroservice Berlin

Sprawy urzędowe - Agentur für Arbeit / Familienkasse / Gewerbeamt / Bürgeramt / Job Center / Wnioski / Odwołania / Tłumaczenia / Prowadzenie rachunków małych firm / Gewerbe bez stałego meldunku

Jarosław Nowakowski

Dipl.-Kfm

e-mail: jaroslaw@nowakowski-privat.de
Tel/Fax.: 030 398 84 670
Mobil: 0151/ 17890903

Biuro LUK Büroservice w Berlinie wykonuje usługi

- wypełnianie wniosków Jobcenter (Bürgergeld), Agentur für Arbeit ALG I, Krankenkasse (Krankengeld), Jugendamt (Unterhaltsvorschuss), Sozialamt (Sozialgeld), Familienkasse (Kindergeld), Deutsche Rentenversicherung Wniosek o emeryturę)
- tłumaczenia na terminach (uznanie ojcostwa, zarejestrowanie w urzędzie itd...)
- pisanie odwołań od wszelkich decyzji, pisanie pism, rozkładanie na raty,
- pisanie listów motywacyjnych i CV,
- i wiele innych usług... Cennik naszych usług znajdziesz na naszej stronie internetowej

zajmiemy się Twoją sprawą szybko, solidnie, 100% satysfakcji

Tel.: 0157 33181489 • www.lukservice.de

Kleine

Oferujemy pracę od zaraz w hotelach (w Berlinie i okolicach) na stanowiskach:

POKOJÓWKA/POKOJOWY SUPERVISOR SPRZĄTANIE OTWARTYCH PRZESTRZENI (m/w/d)

OFERUJEMY:

- wynagrodzenie od 13€ do 15€ brutto/godz.
- niemiecką umowę na stałe
- prace w hotelach 4* i 5* w Berlinie, Blankenfelde-Mahlow, Potsdamie oraz Bad Saarow
- osobiste szkolenia i nadzór
- dodatek 80% za niedziele i święta
- 30 dni urlopowych w roku
- możliwość awansu
- premia 500€ brutto za zwerbowanie nowego pracownika

Zeskanuj kod obok, gdzie znajdziesz wszystkie inne oferty pracy na naszej stronie internetowej.

Czekamy na Ciebie!

Zapraszamy na rozmowę do naszego biura w godz. od 8.00 do 15.00

Kleine Reinigungs- und Dienstleistungsgesellschaft mbH
Storkower Straße 132, 10407 Berlin

Kontakt w języku polskim:

Tel.: 0049 30 27 57 25 052, personal@kleine.berlin

MALANGA®

Mitarbeiterin-er

Pracownica-ik -sortowni / Працівниця -склад

Ware sortieren - Unterwäsche, Textilien;
Pakete vorbereiten usw....

Deutsch - Grundkenntnis nötig / Arbeitsvertrag /
Mo-Fr; 8:00 - 16:00

Lager:

Adam-von-Trott Str. 1; 13627 Berlin

Tel./ Whats úp:

0176 855 255 43

WITAMY SERDECZNIE W PRZEDSIĘBIORSTWIE RC

RC oferuje opiekę w nowoczesnych ośrodkach opiekuńczych dla ludzi z upośledzeniem umysłowym oraz ludzi z nabytym uszkodzeniem mózgu. W sumie posiadamy ponad 20 ośrodków w Berlinie i Brandenburgii oraz w Toruniu.

Do naszych ośrodków poszukujemy:

OPIEKUNA/OPIEKUNKI, PIELEŃNIARZY PEDAGOGÓW, PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

ZAKRES OBOWIĄZKÓW

- Opieka nad osobami niepełnosprawnymi zgodnie z pedagogicznymi standardami
- Pomoc w codziennych czynnościach
- Organizacja czasu wolnego klientów
- Planowanie i dokumentacja przebiegu opieki
- Fachowe wsparcie oraz osoba kontaktowa dla rodziny klientów i lekarzy

OFERUJEMY

- Legalne zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony
- Wynagrodzenie podstawowe+dodatki
- Po okresie próbnym dodatkowe ubezpieczenie emerytalne (tzw. trzeci filar)
- Dodatek do posiłków oraz darmowe napoje
- Regularne szkolenia i podnoszenie kwalifikacji
- Praca w nowootwartym, nowoczesnym ośrodku
- Odpowiedzialna praca z małą grupą klientów

OCZEKUJEMY

- Wysokie poczucie empatii, zaangażowanie, cierpliwość
- Szacunek w stosunku do osób niepełnosprawnych
- Mile widziane (ale nie obowiązkowe) wykształcenie pedagogiczne, pielęgniarzkie lub pokrewne
- Motywacja i umiejętność pracy w zespole
- Prawo jazdy kat. B
- Komunikatywna znajomość języka niemieckiego

PROSIMY O WYSŁANIE CV, LISTU MOTYWACYJNEGO W JEZYKU NIEMICKIM ORAZ INNYCH DOKUMENTÓW

Pocztą:
RC rehaconsult gGmbH
Werneuchener Straße 1 B
16356 Werneuchen / OT Hirschfelde

Email:
job@rc-online.eu lub
monika.radke@rc-online.eu

Wrzecz pytania proszę dzwonić:
030 4366 249 100 (Informacja w jez. Niemieckim)

Wiek 50+? Chętnie!

Mein Arbeitgeber mit Herz

Inne oferty pracy: www.rc-online.eu

Szkoła prywatna uznana przez Senat Berlina jako szkoła uzupełniająca

Sprachenzentrum

Także online!

- ▶ Kursy językowe dla dzieci i dorosłych
  - ▶ Zajęcia w grupach i indywidualnie
  - ▶ Korepetycje oraz tłumaczenia
  - ▶ Kursy integracyjne BAMF
- Intensywne kursy języka niemieckiego
Bezpłatnie lub z dofinansowaniem

Filia Charlottenburg Dahlmannstr. 1A
10629 BerlinTel: 030 347 87 266
Mobil : 0160 47 59 619Biuro czynne:
poniedziałek - czwartek 9:00 - 19:00
piątek 9:00 - 17:00**Filia Reinickendorf**Maarer Str. 48
13434 BerlinTel: 030 403 96 222
Mobil : 0151 52 51 34 27Biuro czynne:
poniedziałek + środa 11:00 - 15:30
wtorek + czwartek 11:00 - 19:00www.berlinek.de post@berlinek.de**Katolicki dom seniora w Grunewald (Berlin)
szuka pielęgniarek i pomocy pielęgniarek**

Płaca według taryfy Caritas,
dodatek Świąteczny i dalsze dodatki.
Wymagany język niemiecki komunikatywny

Kontakt: **Rospleszcz Anna****030 897 36 93 27**

**Katharina-Heinroth-
Grundschule**
Staatliche Europa-Schule Berlin
(Deutsch / Polnisch)

Serdecznie zapraszamy na zapisy przyszłych pierwszoklasistów
na rok szkolny 2023-2024.

Wir freuen uns auf die Anmeldungen der zukünftigen Schulkinder
für das Schuljahr 2023-2024.

W maju 2023 roku świętujemy 25-lecie naszej szkoły.

Im Mai 2023 feiern wir das 25-jährige Jubiläum unserer Schule.

Cieszymy się na kontakt z Państwem i Państwa dzieckiem!

Wir freuen uns auf Sie und Ihr Kind!

Katharina-Heinroth-Grundschule
Münstersche Straße 16
10709 Berlin
Tel: (030) 89043951-11
www.katharina-heinroth-grundschule.de

Poszukujemy personelu do pracy w 4*hotelu na Kudamm'ie na stanowiskach:

SUPERVISOR:

- umowa na czas nieokreślony,
- stałe wynagrodzenie,
- praca pomiędzy 8.00.-17.00, 35-40h /tydzień
- 80 % dodatku w niedzielę i święta,
- premie 200,00 - 300,00 €

POKOJÓWKA/ POKOJOWY:

- niemiecka umowa o pracę,
- wynagrodzenie 13,50 € brutto/godz,
- dodatki w niedzielę i święta,
- 100,00 € premii za zwerbowanie nowego pracownika,
- możliwość awansu.

SPRZĄTANIE OTWARTYCH PRZESTRZENI:

- wynagrodzenie taryfowe,
- dodatki za pracę w godzinach nocnych

**Chętnie zatrudnimy osoby do pomocy tylko w weekendy,
mini job - 520,00 €.**

KONTAKT W J. POLSKIM:**ADRIANA DUFOUR-FERONCE****TEL. +49177 233 29 61****+4930 600 31 66 14**bewerbungenpremium@drei-b.de

3B Berlin Premium Hotelservice GmbH
Turmsstr.33, 10551 Berlin
U-Bahnhof Turmstraße U9, Bus 123, 187

Szukamy polskojęzycznych pracowników

OBSŁUGA KLIENTA

OFERUJEMY:

- Niemiecką umowę o pracę na pełen etat
- 12€/h + WYSOKIE BONUSY, tak więc od Ciebie zależy ile możesz dodatkowo zarobić
- Nie wymagamy doświadczenia
- Pracę w świetnej atmosferze

Więcej szczegółów pod adresem email:
hr@viefinance.eu lub pod nr telefonu +48603581751

bindan

besser beschäftigt

Dla naszych klientów w Berlinie i okolicach poszukujemy

- * Pracowników magazynu (m,k,i)
- * Pracowników produkcji (m,k,i)
- * Operatorów wózków widłowych z niemieckimi uprawnieniami (m.k.i)
- * Komisjonerów (m.k.i)

Zapewniamy

- * atrakcyjne wynagrodzenie
- * możliwość wyptacania zaliczki
- * stabilność, możliwość rozwoju i zdobycia cennego doświadczenia
- * kontakt z biurem w języku polskim
- * niemiecka umowa o pracę (również z polskim adresem zameldowania)
- * wypłatę świadczenia urlopowego
- * premie świąteczne
- * darmowa odzież robocza
- * opcja przejścia do klienta

Wymagania

- * zakwaterowanie w Berlinie lub okolicy, bądź możliwość dojazdu
- * gotowość do pracy w trybie zmianowym

Osoby zainteresowane prosimy o przesłanie CV lub kontakt telefoniczny

bindan GmbH
 Spandauer Damm 86
 14059 Berlin

Fon/WhatsApp: + 49(0)162 284 7843
 E-Mail: mirella.puchowska@bindan-personal.de

Do pracy w firmie budowlanej Mnich GmbH
 na stanowisku asystent/asystentka biurowa, poszukujemy osoby z doświadczeniem w zakresie księgowości i bardzo dobrą znajomością języka niemieckiego.

Zainteresowanych prosimy o kontakt: **Tel: 0162 7394639**
E-Mail: info@mnich-gmbh.com

Pflegeheim Pinecki szuka

Pielęgniarek/Pielęgiarzy/Fachkraft-ów do współpracy.
Tel. 030/8916026 Kontakt Fr. Sieprath lub Fr. Höffner

Mężczyzna mieszkający w Berlinie, poruszający się na wózku inwalidzkim poszukuje opiekunki w wieku 30-45 lat. Poszukiwana kobieta z podstawową znajomością niemieckiego i nastawiona na dłuższą współpracę. Stawka godzinowy brutto 18 Euro + dodatek za weekendy i wieczory. Proszę dzwonić lub pisać Whatsapp.: 0178 5875724, e-mail: rolli2008@yahoo.de

Szukamy milej i rzetelnej pomocy do sprzątania u osób starszych, od poniedziałku do piątku na Minijob. Mile widziane auto i podstawowa znajomość języka niemieckiego. Obszar: Lankwitz, Zehlendorf, Steglitz, Mariendorf Prosimy o kontakt pod nr. 0163 9804862 Milena Bajor

Praca od zaraz przy starszych osobach, pomoc przy myciu, sprzątaniu, spacer, zakupy itp. wymagane prawo jazdy i podstawowy niemiecki, niemiecka umowa (15,00-18,00 EUR brutto plus dodatki) - 03030812482 cv proszę wysłać Info@berlinconsultant.de

Sprzątanie Klatek/budynku, pełny etat, niemiecka umowa, 1 zmiana (do 15:00), od 13,00 brutto plus dodatki, niemiecki podstawowy wymagany bez zakw. Telefon 03030812482 CV info@berlinconsultant.de

Ogrodnik/Pomocnik od zaraz/niemiecka umowa od ponid.-piatku, 2.239,00 Brutto plus dodatki, niemiecki A2/B1 wymagany. CV niemiecki proszę na info@berlinconsultant.de

Ogród, czyszczenie tarasu. Zajmę się pielęgnacją ogrodu, koszeniem, przycinaniem żywopłotu, nawożeniem roślin, estetyką. Wystawiam rachunek. Hubert tel. +49 152068 57787

Poszukujemy recepcjonistę/kę i asystentki do nowoczesnej kliniki stomatologicznej w city West. Mile widziane inne grupy zawodowe chętne do przyuczenia. Prosimy o pisemne CV: praxis@denes-zahnaerzte.de

Berlin w pigułce.

Jak zwiedzić Berlin w kilka godzin doradzi nam Elżbieta Potępska, przewodnik po Berlinie i Poczdamie

Berlin tętni życiem zarówno w ciągu dnia, jak i w nocy, nieustannie zmienia swoje oblicze i to nie tylko o każdej porze roku, bo nawet w ciągu jednego dnia, a w okresie Świąt Bożego Narodzenia lub podczas festiwalu światła staje się po prostu bajeczny. Nic zatem dziwnego, że naszym magnes przyciąga turystów z całego świata, ludzi sztuki, nauki czy wielkiej finansjery.

Ciąg dalszy..

Następnie przejeżdżamy przez most pałacowy (Schloßbrücke), na którym kończy się ulica Unter den Linden. Most ten przystrojony rzeźbami bogiń z greckiej mitologii jest kolejnym dziełem Karla Friedricha Schinkela. Zbudowany został w 1819 roku na wcześniejszym, drewnianym moście nazywanym „psim mostem”, ponieważ tu zbierały się psy myśliwskie przed wyruszeniem króla i jego świty na łowy do Tiergarten.

Z mostu roztacza się wspaniały widok zarówno na Wyspę Muzealną wraz Katedrą, jak i na odbudowany zamek królewski, pod nazwą Humboldtforum, jako centrum kultury niemieckiej. Humboldtforum mieści w sobie wiele muzeów i obecnie należy do największych ośrodków kulturalnych na świecie. Przy jego budowie zastosowano najnowocześniejsze rozwiązania techniczne, ekologiczne i budowlane.

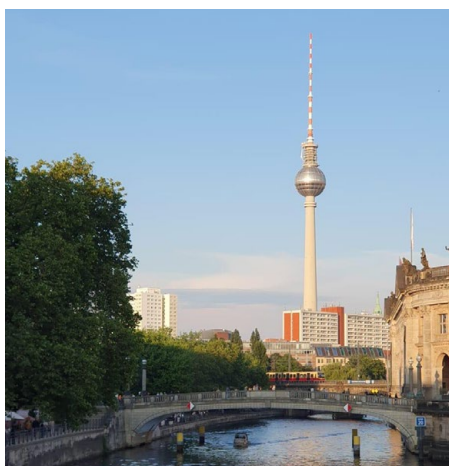

Mostem tym wchodzi się na Wyspę Muzealną, na której znajduje się ogromny kompleks muzealny składający się z 5 gmachów: Stare Muzeum, Nowe Muzeum, Stara Galeria, Pergamon Muzeum i Boden Muzeum. Wyspa ta powstawała przez ponad 100 lat w trudnych warunkach, bo na podmokłym terenie ze wszystkich stron otoczonym wodą, do którego należał także Lustgarten (Ogród Rozkoszy).

Lustgarten czyli plac przed katedrą i Starym Muzeum to były ogród królewski, który należał do kompleksu pałacowego Hohenzollernów, a założony został jako ogród kuchenny przez Księcia Georga w 1573 roku.

Z czasem każdy z kolejnych władców rozbudowywał go i przystrajał korzystając przede wszystkim z wzorców holenderskich. Sadzono tu najpierw drzewa owocowe, zioła i przyprawy korzenne, a z czasem dochodziły typowe budowle ogrodowe jak rzeźby, oranżerie, statuy i fontanny. Dzisiaj jest miejscem różnych akcji artystycznych, na którym także chętnie odpoczywają turyści znużeni oglądaniem muzeów. Lustgarten jest oddzielony od pałacu ulicą Unter den Linden, ale kiedyś stanowił nieodłączną część pałacu.

Pierwszym i tym samym najstarszym gmachem będącym załącznikiem całego kompleksu muzealnego jest widoczne z okien autobusu **Stare Muzeum (Altes Museum)**. Zbudował go niczym świątynię naprzeciwko zamku królewskiego Karl Friedrich Schinkel w latach 1825 – 30. Natychmiast przyciąga wzrok jego ogromny portyk podtrzymywany 18 kolumnami

jońskimi. Wewnątrz muzeum znajduje się imponująca rotunda na wzór rzymskiego Panteonu. Muzeum może poszczycić się królewskimi zbiorami malarstwa i antycznych skarbów.

Architektoniczną perełkę stanowi **Katedra (Berliner Dom)** budowana w kilku etapach. Jej załącznikiem są fundamenty starego, gotyckiego kościołka dominikańców z 1297 roku, który w 1536 roku został przemianowany przez księcia Joachima II na kaplicę królewską. Dopiero w 1747 roku Johann Boumann przeniósł tę kaplicę zgodnie z decyzją Fryderyka Wielkiego z pałacu w miejsce dzisiejszej katedry wraz z kryptą rodziny Hohenzollernów i zbudował okazały, barokowy Dom Boży. Karl Friedrich Schinkel odbudował katedrę 70 lat później w stylu klasycystycznym. Natomiast w latach 1894 – 1905 na zlecenie cesarza Wilhelma II katedra została jeszcze bardziej rozbudowana przez Juliusa Raschdorffa w stylu neobaroku, na wzór Bazyliki Św. Piotra w Rzymie. Ta imponująca świątynia prezentuje historyzm w Berlinie, łącząc formy włoskiego renesansu i baroku. Przy jej budowie wykorzystano ślaski piaskowiec i granit. Wraz z kopułą katedra posiada 114 m wysokości. Zarówno na zewnątrz jak i wewnątrz została z przepychem udekorowana elementami biblijnymi ze Starego Testamentu i okresu reformacji. Katedra służy się ołtarzem, będącym dziełem Friedricha Augusta Stülera, sarkofagami królewskimi, które tworzył min. Andreas Schlüter i organami Wilhelma Sauera. Dzisiaj katedra może pomieścić przeszło 2100 osób.

Naprzeciwko Humboldtforum tuż za mostem (Karl Liebknecht Brücke) znajduje się **relikw DDR-owski Marx-Engels-Forum**, który tworzą dwa monumentalne pomniki Karola Marksa i Fryderyka Engelsa, praojców komunizmu.

Wysiadamy na końcowym przystanku przy Alexanderplatz i jeśli mamy jeszcze do dyspozycji jedną godzinę, to wędrujemy w kierunku **Czerwonego Ratusza**, który jest nie tylko wizytówką Berlina, ale także siedzibą burmistrza stolicy Niemiec. Gmach ten zbudowany został na wzór ratusza w Toruniu w połowie XIX wieku z czerwonej cegły w miejscu byłego średniowiecznego ratusza. Na wysokości pierwszego piętra dojrzeć można płaskorzeźby, które przedstawiają historię Berlina od momentu połączenia się Berlina z Cölln w 1237 roku.

W pobliżu ratusza na szczególną uwagę zasługuje **wieża telewizyjna** o wysokości 368 m z kulą obracającą się wokół osi. W tej kuli na wysokości 207 m mieści się restauracja, w której można delektować się zarówno widokiem Berlina, jak i specjalnymi kulinarnymi. Naprzeciw ratusza znajduje się Fontanna Neptuna należąca do jednych z najpiękniejszych fontann w Berlinie zbudowanej na wzór rzymskich fontann (Piazza Navona i Piazza Barberini), przy której spędzają chętnie czas zarówno turyści jak miejscowi, a zaraz za nią kościół Marienkirche z XIII wieku. Kościół ten uległ wielu pożarom, dlatego był często odbudowywany i zauważyć w nim można wiele stylów, na szczególną uwagę zasługuje w przedsionku, tzn. w hali wieży, fresk „taniec śmierci” z XIV wieku.

Stojąc przy fontannie na horyzoncie zauważyć można zarys kolejnego kościoła, tj. kościół Mikołaja z początku XIII wieku słynnego z koncertów i festiwali organowych, który znajduje się w najstarszej części Berlina Nikolaiviertel. Warto na wysokości Czerwonego Ratusza przejść na drugą stronę ulicy i zanurzyć się w stare uliczki, po których chadzał kiedyś zarówno Fryderyk Chopin jak i Adam Mickiewicz i dotrzeć do zrekonstruowanego rokokowego pałacu Ephrampalais, w którym dzisiaj mieści muzeum sztuki, a także do Knoblauchhaus, w którym podziwiać można wnętrza i meble bogatego kupca z XVIII wieku. Dochodząc do Sprewy mijamy zaciszne galerijki, butik, kafejki i posąg Św. Jerzego, potem skręcamy na prawo i idąc wzdłuż brzegu zbliżamy się w kierunku poznanej już Wyspy Muzealnej. Na pierwszym planie zarysowuje się wcześniej już wymieniony odbudowany pałac Hohenzollernów jako „**Humboldtforum**” z wiernie odtworzonymi elewacjami i całkowicie nowoczesnym wnętrzem, a zaraz za nim okazała katedra, czyli Berliner Dom. W ten sposób docieramy ponownie do ulicy Unter den Linden, którą wcześniej oglądaliśmy z okna autobusu 100.

Elżbieta Potępska, przewodnik po Berlinie i Poczdamie.

Foto Izabela Klion Dziągwa

IMPLANTOLOGIA

20 lat doświadczenia i ponad 10000 wszczepionych implantów (NOBEL BIOCARE STRAUMANN, CAMLOG)

CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA

ekstrakcje, resekcje, zabiegi w znieczuleniu miejscowym i ogólnym (sedacji)

PROTETYKA

protetyka na implantach, mosty, korony, protezy

STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA

wypełnienia kompozytowe, wybielanie zębów (BEYOND), leczenie pod mikroskopem

NOWOCZESNA DIAGNOSTYKA

pracownia RTG, tomografia komputerowa, mikroskop

Plac Wolności 17
69-100 Słubice
Tel. (+48) 95 758 21 26
(+48) 60 561 21 26

BERLIN SŁUBICE
65 KM!

DentalArt Stomatologia Słubice

biuro@dentalartslubice.pl
www.dentalartslubice.pl

DOJEDZISZ DO NAS
W JEDNĄ GODZINĘ!
ZAPRASZAMY!

STOMATOLODZY WSZYSTKICH SPECJALIZACJI - SZCZECIN

OD 15 LAT WYKONUJEMY I SKUTECZNIE REALIZUJEMY KOSZTORYSY DLA PACJENTÓW UBEZPIECZONYCH WE WSZYSTKICH NIEMIECKICH KASACH CHORYCH.

- OSZCZĘDNOŚĆ DO 50% W PORÓWNIANIU Z NIEMIECKIMI GABINETAMI
- GWARANCJA AKCEPTACJI KOSZTORYSÓW PRZEZ NIEMIECKIE KASY CHORYCH
- GWARANCJA UZYSKANIA ZWROTU FINANSOWEGO Z NIEMIECKIEJ KASY CHORYCH ZA WYKONANE LECZENIE W POLSCE
- SZYBSZA REALIZACJA PLANÓW LECZENIA ORAZ WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG PROTETYCZNYCH
- NOWOCZESNY SPRZĘT, INNOWACYJNE METODY LECZENIA, WYKWALIFIKOWANY PERSONEL
- ZAJMUJEMY SIĘ TRUDNYMI PRZYPADKAMI Z ZAKRESU PROTETYKI, CHIRURGII, PERIODONTOLOGII, ORTODONCJI I STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ
- NOWOŚĆ - LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW

Istniejemy od blisko 30 lat. Zaufało nam ponad 20 000 pacjentów z Polski, Niemiec i Skandynawii.

Zadzwoń i umów wizytę

+48 606 992 580

sylvia.cena@ra-dent.com.pl
www.ra-dent.com.pl

MICKIEWICZA 128A/1
71-140 SZCZECIN

KRZYWOSTEGO 19/5
70-252 SZCZECIN

KRÓLOWEJ KORONY POLSKIEJ
9/U1
70-485 SZCZECIN

Margarete Baier

Zahnärztin

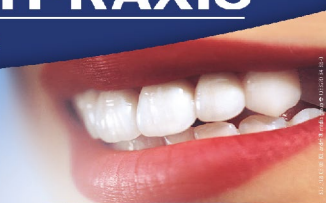
Waldstr. 27, 10551 Berlin (Tiergarten) • Fax/Tel.: (030) 395 92 55
E-Mail: zahnaerztin-baier@t-online.de

Mo	Di	Mi	Do	Fr
10-19	9-15	10-19	10-18	9-14

ZAHNARZTPraxis

Dr. Sławomir Trepka

- Kinderbehandlung
- Amalgam-Alternativen
- Bleaching
- AIR-Flow
- Praxiseigenes Labor

Askanischer Platz 3/EG

☎ 030 - 26 12 160 • am S - Bhf. Anhalter Bahnhof

Mo, Di, Do 08.00 - 13.00 und 14.00 - 18.00 / Mi 08.00 - 13.00 und 15.00 - 18.00 / Fr 08.00 - 13.00

Zahnärztin

Monika Nowak

- Parodontologia
- Wybielanie zębów
- Protetyka
- Veneers
- Prophylaxe

www.nowak-zahnarztpraxis.de

Xantener Str. 22

10707 Berlin

U-Bahn 7 Adenauerplatz

Tel. 030 68 08 78 13

Mo. Do.	11.00 - 19.00
Mi.	14.00 - 19.00
Di. Fr.	9.00 - 14.00

STOMATOLOG
Aida Bigus-Gdaniec

Mariendorfer Damm 147, 12107 Berlin
am U-Bhf. Alt Mariendorf

Tel.: 706 38 28

Mo	Di	Mi	Do	Fr
12-20	9-12,14-18	9-12	9-12, 15-20	nach Vereinbarung

Beata Mydlowska
Zahnärztin

Skalitzer Str. 6, 10999 Berlin
am U-Bhf. Kottbusser Tor
Tel.: (030) 615 18 22

Sprechzeiten:

- Mo: 12:00 - 20:00
- Di, Do: 10:00 - 13:00
14:00 - 18:00
- Mi, Fr.: 09:00 - 13:00
und nach Vereinbarung

dentes ZAHNÄRZTE
 zahnarztpraxis szalski und kollegen
 wilmersdorfer str. 62 10627 berlin tel. 881 46 49
 www.dentes-zahnärzte.de praxis@dentes-zahnaerzte.de
 prothetik implantatprothetik implantologie
endodontie ästhetische zahnheilkunde
 parodontologie parodontalchirurgie narkose
kinderzahnmedizin kinderprophylaxe
 prophylaxe bleaching **keramikimplantate**

Zahnarztpraxis
Dr. Alina Gutsch-Trepka
 Schönebergerstraße 5, 10963 BERLIN-KREUZBERG
 ECKE HOTEL MÖVENPICK
 ☎ **030 - 26 39 77 56**
 Mo Di Mi Do Fr
 12-20 8-14 12-20 12-20 8-14
 S-Bahn: S1, S2, S25; BUS: M29, M41, M123

stomatolog i lekarz medycyny
Margareta Śliwiński
 Master of Science Kieferorthopädie
 Leczenie ortodontyczne wad zgryzu
 dzieci, młodzieży i dorosłych
 Südwestkorso 19 * 14197 Berlin Friedenau
 822 05 55 • www.gerade-schöne-zähne.de

Specjalista Ginekologii i Położnictwa
Dr. med. Jarosław von Mach-Szczypiński
Praxis: Hermannplatz 5, 10967 Berlin (Neukölln; U-Bhf Hermannplatz) Telefon: (030) 691 43 03 Handy: 0171 1437301
Sprechzeiten: Montag bis Donnerstag 9:00-13:00 und 15:00-18:00
 Przyjmujemy też pacjentki bez karty ubezpieczenia

Gabinet psychoterapii i pomocy psychologicznej
Dypl. Psycholog Edyta Gough
Tel. 0170 8759664
 Müllerstr. 156 A, 13353 Berlin-Wedding
 www.edytagough-psychotherapie.de

Specjalista medycyny estetycznej
 (Uniwersytet w Poznaniu)
Dr. Dariusz Wojciechowski
 Internista, Gastroenterolog, Notfallmedizin
 Innowacyjne zabiegi odmładzające, rewitalizujące i regenerujące skórę.
 Toksyna botulinowa (Botox), wypełnianie zmarszczek kwasem hialuronowym, osocze i fibryna, powiększanie i modelowanie ust, leczenie nadpotliwości, mezoterapia, biostymulatory, usuwanie cellulitu i rozstępów, leczenie łysienia.
 Nienhagener Str.5 • 13051 Berlin
 Tel. +49 172 1308454 • www.gastro-hohenschoenhausen.de

 Germedica
PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Dr. med. Beata Bylinski
 Specjalista chorób wewnętrznych / lek. rodzinny
Vitalstoffberaterin / medycyna naturalna
OPIEKA LEKARSKA NAD CAŁĄ RODZINĄ
 (DOROŚLI, MŁODZIEŻ, DZIECI)
 13409 Berlin - Reinickendorf
 Reginhardstr. 34
 e-mail: info@praxis-germedica.de
 Tel.: 030 491 91 95
 030 499 07 360

LOGOPEDIA
Jolanta Witte
 Dipl. Pädagogin
 Staatl. anerkannte Logopädin
 Terapia zaburzeń mowy u dzieci i dorosłych
 (zaburzenia rozwojowe, neurologiczne, funkcji głosu)
 Meinekestr. 26 (GH)
 10719 Berlin-Charlottenburg
 U9, U1 Kurfürstendamm
 S-Bahn: Bhf- Zoo
Terapia w języku polskim lub niemieckim
 Tel.: 030 88913676
 0173 2109911
 E-mail: j.witte@berlin.de
 Terminy po uzgodnieniu

APARATY SŁUCHOWE BEZPŁATNE* NA RECEPTĘ

 Michał Ruszewski – Tauernallee 42
 12107 Berlin – Tel.: 030 - 76 28 78 13
 www.miruna-berlin.de
 *Przy ukazaniu recepty od laryngologa dochodzi ustawowa dopłata 10,- € za aparat. (Cena bez recepty 799,- €)

DIE NEUE APOTHEKE

Apotheker Ronald Weber e.K.

Mówimy po polsku

- Realizujemy polskie recepty
- Karta stałego klienta (**rabat 10%**)
- Środa w godzinach 15⁰⁰-18⁰⁰ **rabat 20%**
- Szeroka dostępność leków w możliwie jak najkrótszym czasie

Turmstraße 77 • 10551 Berlin

Tel.: 030 - 53 60 45 01

Fax: 030 - 53 60 45 02

info@die-neue-apotheke.berlin

Pon - Pt: 08.00 - 19.00 Uhr • So: 09.00 - 18.00 Uhr

ANONIMOWI ALKOHOLICY – MEETING

Poniedziałek 18.15-20.15, Środa 19.00-21.00,
Sobota 17.00-19.00, Niedziela 17.00-19.00 - Gierkezeile 39,
 10585 Berlin 13629 Berlin - wejście od Rohrdamm 8
Piątek 19.15-21.15 - Hessenring 47, 12101 Berlin
Telefon kontaktowy: +49 157 506 384 38

Dom Seniora w Jastrzębiej Górze

ul. Kuracyjna 4 84-104 Jastrzębia Góra tel. +48 607 619 345
 e-mail: mmillak@wp.pl www.domseniorawpalacu.pl

Dom Seniora z Jastrzębiej Góry znajduje się w odległości zaledwie 400 m od lasu i 450 m od morza. Sąsiedztwo brzożowego zagajnika zachęca do spacerów i wypoczynku na świeżym powietrzu. Mamy cudowny klimat morski. Nasz dom jest dwujęzyczny. Mieszkańcy przebywający u nas nie czują się obco, bo mogą się porozumieć w języku niemieckim. Jeśli chodzi o wyposażenie Domu Seniora, do dyspozycji mieszkańców i wczasowiczów oddajemy:

- 21 komfortowych pokoi z własną łazienką i TV
- przytulny pokój dzienny z telewizorem, kanapą i fotelami
- przestronny salon z kominkiem
- słoneczny taras
- ogród ze ścieżkami spacerowymi

Część pokoi dla seniorów posiada widok na ogród i latarnię morską w Rozewiu. W pogodne dni widać w oddali morze dzięki położeniu na wzgórzu.

Zapraszamy na pobyty stałe i czasowe. Nasza oferta znajduje się na naszej stronie internetowej wyżej podanej. Znajdują się w niej informacje na temat opieki, wyżywienia i wyposażenia pokoi.

PROMOCJA
zniżka na miesiące
kwiecień, maj
i czerwiec - 10 %

POBYT W POKOJU 2-3 OSOBOWYM KOSZT 1000 EURO
W JEDNOOSOBOWYM 1500 EURO

Dr. Warsow - Apotheke
 Inh./ Apothekerin Edyta Nowak

**WIR WOLLEN
 DASS ES IHNEN
 GUT GEHT**

MÓWIMY PO POLSKU!

- realizujemy recepty z Polski
- karta stałego klienta
- fachowe i kompetentne porady

Sonnenallee 295, 12057 Berlin
 Tel.: 0 30/ 684 38 54
 Fax: 0 30/ 68 22 49 07
 ok. 150 m od
 S-Bhf. Köllnische Heide,
 Bus: 277, 246, M41

Otwarte:
pon-pt.: 9:00-18:30
sob.: 9:00-13:00

FIZJOTERAPIA

- ↳ Gimnastyka (też wg Bobath, PNF)
- ↳ Fizykoterapia
- ↳ Terapia Manualna
- ↳ Fizjoterapia uroginekologiczna
- ↳ Drenaż limfatyczny
- ↳ Masaże
- ↳ Terapia stawu skroniowo-żuchwowego

Godz otwarcia:
 Pon - czw: 8:00 - 18:30
 Pt: 8:00 - 13:00

mgr Kornelia Mroczek & Team zapraszają!
 Wszystkie kasy chorych i prywatnie

Physiotherapie-Praxis »PHYSIOLAB«
 Düppelstraße 39
 12163 Berlin
 U + S Rathaus Steglitz

Tel. 030/797 460 16
 info@physiolab-berlin.de
 Barrierefreie Praxis

Również wizyty domowe

Berlin /Schöneberg

Krankengymnastik und Massage Praxis

Arnold Paliński

Zapraszamy: **Pn - Cz 8 - 18, Pt 8 - 15** (indywidualne terminy po wcześniejszym uzgodnieniu)

Helmstr. 2, 10827 Berlin Tel. **(030) 79789153**
 200m od U-7 Kleistpark

Opieka nad osobami starszymi i chorymi

Stacja opieki domowej **SCHWESTER EVA**

- Usługi pielęgnacyjne i opieka medyczna
- pomoc w wykonywaniu codziennych obowiązków domowych
- bezpłatne doradztwo w zakresie społeczno-socjalnym / Pflegeversicherung
- personel polskojęzyczny
- rozliczeń dokonujemy z kasami chorych, kasami ubezpieczenia społecznego oraz z Urzędem ds. Socjalnych.

Adres: Auguste - Viktoria - Allee 82 , 13403 Berlin
 Tel.: 030 805 77 497, Funk: 0175 7128973
 E-mail: pflegedienst.schwester-eva@web.de

WARTO WIEDZIEĆ?

Strach ma wielkie oczy ale nie widzi wszystkiego

Pierwszą osobą, która odkryła bezpośredni i jednoznaczny wpływ stresu na układ pokarmowy i trawienny był profesor Walter Cannon z Harvard Medical School. Oczywiście, kiedy na początku XX wieku ogłosił wszem i wobec, że oto rozpoczyna badania nad - o, zgrozo! - emocjami, wówczas wielu jego kolegów biologów postawiło na nim zawodowy krzyżyk.

Świadome pchanie się we wszystkie te niedoprecyzowane stany mentalne było wszak czymś, czym poważni profesorowie fizjologii się wówczas nie parali. Profesor Walter Cannon z Harvard Medical School był pionierem w badaniu wpływu stresu na układ pokarmowy i trawienny. W początkach XX wieku ogłosił, że zamierza prowadzić badania nad emocjami, co w tamtych czasach spotkało się z niechęcią wielu kolegów biologów. Niemniej jednak jego prace przyczyniły się do istotnych odkryć na temat związku między stanem umysłu a funkcjonowaniem układu pokarmowego.

Walter Cannon jest znany przede wszystkim z wprowadzenia terminu „reakcja walki lub ucieczki” (fight or flight response), który opisuje fizjologiczną odpowiedź organizmu na stres. Jego badania skupiały się na zrozumieniu, jak stres i emocje wpływają na układ nerwowy autonomiczny, który kontroluje funkcje takie jak trawienie.

Cannon zauważył, że w momencie wystąpienia stresu, organizm reaguje poprzez aktywację układu współczulnego, który zwiększa tętno, oddychanie i przepływ krwi do ważniejszych mięśni. Jednocześnie hamowany jest układ trawienny, ponieważ energia jest przekierowywana na działania związane z reakcją na stres. W swojej pracy Cannon udowodnił, że stres może powodować zmniejszenie wydzielania soku żołądkowego i zaburzenia perystaltyki jelit, co może prowadzić do różnych dolegliwości trawiennych.

Jednym z głównych osiągnięć naukowych profesora Cannona było zrozumienie roli układu nerwowego w regulacji funkcji układu pokarmowego. Jego prace przyczyniły się do rozwoju dziedziny zwanej neurogastroenterologią, która zajmuje się badaniem związku między układem nerwowym a układem pokarmowym.

Mimo że profesor Cannon spotkał się z niezrozumieniem i oporem wśród niektórych swoich kolegów, jego badania były przełomowe i zapoczątkowały nową dziedzinę badań. Dzięki jego odkryciom zrozumieliśmy, że stres i emocje mają bezpośredni i jednoznaczny wpływ na układ pokarmowy i trawienny.

Walter Cannon dążył do jednego głównego celu - dokładnego zbadania wpływu emocji na różne reakcje organizmu. Aby to osiągnąć, przeprowadzał eksperymenty, w których testował wpływ adrenaliny na żywe mięśnie żołądka. Spryskiwał próbki z adrenaliny i zaobserwował, że mięśnie przestawały działać, co było podobne do reakcji na stres, którego sami doświadczamy.

Kolejne badania Cannona były równie kreatywne. Przez pobranie próbek krwi z nadnerczy przerażonego kota, który na chwilę miał kontakt z psem, porównywał je z próbkami od drugiego kota,

który był spokojny. Okazało się, że krew przerażonego kota powodowała zahamowanie pracy mięśni żołądka, gdy były umieszczone na laboratoryjnej szalce. To jednak, wbrew pozorom, nie było najbardziej zaskakującym odkryciem. Cannon powtórzył swoje badania, tym razem pobierając próbkę krwi od kota, którego strach przerodził się w gotowość do ataku, agresję i niepomaganą wrogość. Okazało się, że krew tego kota wywołała identyczny efekt jak krew kota, który był przerażony. Mięśnie żołądka przestały pracować. Cannon stał się autorem terminu „walcz lub uciekaj”. Ta identyczna reakcja musiała być kontrolowana przez ten sam układ neuroanatomiczny. Pozostawało jedno pytanie - który?

Minęło wiele dekad, zanim odkryto, że centrum sterowania w takich kryzysowych sytuacjach znajduje się w ciele migdałowatym. Jednak zrozumienie działania tej struktury pozostawało poza zasięgiem badaczy ze względu na jej złożoność, porównywalną do instrukcji montażu trzynastozgłoskowcem w języku mandaryńskim. Dopiero po 100 latach od pierwszego głośnego odkrycia Canona pojawiły się badania potwierdzające jego teorię i dostarczające szczegółów na temat funkcjonowania „silnika” w ciele migdałowatym.

Dzisiaj posiadamy znacznie więcej informacji. Funkcjonowanie ciała migdałowatego nie jest już tak tajemnicze. Odkryliśmy, że jego aktywność w dużym stopniu zależy od naszych lękowych wspomnień z przeszłości. Na podstawie tej wiedzy próbujemy „odstresować” tę strukturę, poprawiając tym samym stan pacjentów cierpiących na chroniczne lęki i napięcia. Jednym ze stosowanych sposobów jest dążenie do tego, aby ciało migdałowate zapomniało o lękowych sytuacjach, z którymi miało styczność.

Ponieważ wspomnienia są elastyczne, mogą być manipulowane odpowiednimi narzędziami do zapominania, które powodują kurczenie się kolców dendrytycznych w neuronach, rozpoczynając tym samym proces stopniowego zapominania traumatycznego lęku. Podobnie się dzieje, gdy nie do końca coś rozumiemy lub musimy podjąć decyzje w zakresie, który nie jest naszą życiową lub poboczną domeną - stres powoduje nieprzyjemny skurcz żołądka.

Finanse, ubezpieczenia i ich optymalizacja zasadniczo nie jest tematem tabu, jednak drobne, ale nie bez znaczenia, różnice w umowach oraz niektóre zapisy jak i ich zrozumienie mogą nam sprawić pewien kłopot. Stąd też, aby pozbyć się stresu, przed podjęciem ważnej dla nas decyzji sugerujemy bezpłatne konsultacje w tym zakresie u doświadczonych doradców.

Źródła:

1. Selye, H. (1950). Stress and the general adaptation syndrome. *British Medical Journal*, 1(4667), 1383-1392.
2. Gershon, M. D. & Tack, J. (2007). The serotonin signaling system: from basic understanding to drug development for functional GI disorders. *Gastroenterology*, 132(1), 397-414.
3. Lyte, M. (2011). Probiotics function mechanistically as delivery vehicles for neuro-active compounds: Microbial endocrinology in the design and use of probiotics. *Bi-oEssays*, 33(8), 574-581.

**Doradztwo Ubezpieczeniowe
i Konsulting Kredytowy
Bartosz Drajling**
Berlin-Wilmersdorf
T: 01511 8666 445 • F: 030 92109905
M: consulting@dcberlin.biz

0170-5322474
24H
030-31004280

Od 17 lat oferujemy kompleksowe usługi pogrzebowe na terenie Berlina i okolic oraz przewozy zmarłych do Polski lub innych krajów uni europejskiej.

Gwarantujemy szacunek, godność i profesjonalizm.

Koronawirus zmienił nasze codzienne przyzwyczajenia. Zostańcie Państwo bezpiecznie w domu! My przyjedziemy do Państwa. Zajmiemy się pogrzebem na terenie Berlina albo przewozem ukochanej zmarłej osoby do Polski.

KAISERBESTATTUNGEN.DE

MOBIL
w Berlinie i okolicach

BIURO
Zoppoter Str. 7
14199 Berlin
Wilmersdorf

Bus
186 / 249 / 310

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY
CHWOLKA & CHWOLKA

ekspresowe przewozy zmarłych na teren całej Polski z załatwieniem wszelkich formalności. Pomoc w uzyskaniu renty oraz przysługujących świadczeń socjalnych, ekspresowe kremacje.

TEL. 24h 0171/6503466
BERLIN 0151/53361681
www.chwolka.pl

☎0175/9242374	Köln/Bonn	☎0151/53361467	Hannover
☎0171/1554632	Dortmund	☎0175/1043723	Kassel
☎0151/53361465	Recklingh.	☎0151/53361681	Berlin
☎0171/1554583	Düssel/Essen	☎0175/9242347	Hamburg
☎0175/2877731	Hagen/Bochum	☎0171/6503466	Frankfurt
☎0151/51816514	Wuppertal	☎0160/91427415	Stuttgart
☎0171/1554767	Krefeld	☎0171/5229676	München
☎0175/9242353	Bremen		

Od 28 lat! Szybko, Godnie, Uczciwie, Tanio

N A G R O B K I
Mistrz Kamieniarsstwa & Inż. KRZYSZTOF IMIELSKI
Biuro: Büdnerring 48, 13409 Berlin
03027497001, 0171 9074101, 0173 6865350
imielski@arcor.de www.gran-mar-bau.de Mo- Fr 9 – 18 oraz Sa 10 - 14

Zakład Pogrzebowy SANS SOUCI

wysłuchać   zrozumieć   towarzyszyć

Telefon 24 h: (030) 48 47 92 27
Wollankstr. 67, 13359 Berlin
www.sanssouci-bestattungen.de

U nas znajdą Państwo współczucie, zaangażowanie i profesjonalizm.
Mówimy również po polsku!

niedrogo   godnie   stylowo

ota FARBENWELT GmbH
Hurtownia farb, lakierów, klejów, tapet i materiałów budowlanych.

Sophie-Charlotten-Straße 1
14059 Berlin
Tel.: 030 - 321 49 59
Fax: 030 - 321 49 55
Webmaster@Oeta.de
www.Oeta.de

Pon.-Czw. 7:00-15:00
Piątek 7:00-12:00

SERWIS KOMPUTEROWY

LAPTOPY PC MONITORY

inż. Tomasz Günther

☎ **0178-6838146**
www.katicom.de

- NAPRAWY U KLIENTA
- INSTALACJA WINDOWS
- WYMIANA GNIAZD I ZŁĄCZY
- WYMIANA MATRYC
- NAPRAWY PO ZALANIU
- ODZYSKIWANIE DANYCH
- USUWANIE WIRUSÓW

PS IT-Service GmbH
Piotr Szmigiel

Malteserstraße 170-172 • 12277 Berlin
Tel.: 030-71202885 • Mobil: 0151-10744321
info@ps-it-service.de • www.ps-it-service.de

Usługi informatyczne dla firm:

- Infrastruktura i bezpieczeństwo sieci
- Serwery i usługi serwerowe pod windows & linux
- Sieci VPN
- Profesjonalne zabezpieczenie danych
- Doradztwo w zakresie technologii informatycznych
- Usługi w języku niemieckim i polskim
- Wieloletnie doświadczenie

REMONTY MIESZKAŃ
OKNA • DRZWI • BRAMY
GARAŻOWE • OGRODZENIA
Z MONTAŻEM
Mobil: 0157-59640537

Pogotowie zamkowe dzień i noc
natychmiastowa pomoc w przystępnej cenie w wypadku zatrzaśnięcia drzwi lub zgubienia kluczy. Usuwanie szkód powłamaniowych oraz montaż dodatkowych zamków

tel.: 030/ 915 94 017, 0170/ 5837677

SCHLÜSSEL-NOT-DIENST
GÜKIER

Gadżety dla Kociarzy

Zamawiaj gadżety z kotami na:
gadzetydla kociarzy.pl

Płacisz za wysokie rachunki za prąd i gaz?
 Jeśli uważasz, że płacisz za dużo, pozwól nam to sprawdzić.
 Powiedz dość zawyżania waszych rachunków.

Zgłoś się do nas, sprawdzimy je, poprawimy oraz obniżymy nawet o 50%.
 W mieszkaniach, domach i firmach. Szybko i fachowo. Pamiętajcie, że zimy są bardzo długie i zimne, a nikomu niepotrzebne są dopłaty. Pomagamy załatwić wszelkie formalności w zgłoszeniu do (sieci) dostawcy prądu i gazu.

Wszystkie formalności za darmo! Zaufaj mi!

Arkadiusz Skorupka
 Zertifizierter Energieberater
 Rudower str. 95 12351 Berlin

Gaz od 10 CENTÓW za KWh brutto

Kontakt: 0163 7886965

SOLARIUM

ALT-MOABIT 75 | 10555 BERLIN
 TEL: 398 87 605

PESTALOZZISTR. 74 | 10627 BERLIN
 TEL: 319 92 648

ZAPRASZAMY!

NOWE LAMPY
 NOWE TECHNOLOGIE
 BEZPIECZNE OPALANIE

GODZINY OTWARCIA:
 PON. - PT. 9 - 22
 SOB. 10 - 22 | NIEDZ. 12 - 20

ANTENY SATELITARNE BERLIN

kilkanaście lat doświadczenia, rozsądne ceny

tel. / whatsapp: **0160 99 50 66 88**

Szafy z drzwiami przesuwanymi na wymiar

www.lizak.de

Falkenhagenerstrasse 56 / 58
 14612 Falkensee

tel.: 03322 426 85 54
 Funk: 0151 591 191 12
 e-mail: info@lizak.de

doradztwo i pomiar gratis

KOWALSTWO ARTYSTYCZNE

NEW VOICE SYSTEM
 MUSIKBAND BERLIN

Zagramy na każdej imprezie.
 Udzielamy informacji: sala, party service, filmowanie imprez, wypożyczanie sprzętu.

Tel.: 0163 1497 647
 lub 0151 5948 6287
 info@newvoicesystem.de
 www.NewVoiceSystem.de

Profesjonalne usługi malarskie
remonty mieszkań

Tel. 0176 36322659, 030 91566003

KUPNO / SPRZEDAŻ

Nawiąże współpracę kupuję opony Felgi aut osobowych dostawczych ciężarowych oraz ogumienie Rolnicze jak i maszyn budowlanych. Maszyny urządzenia warsztatowe kupię.
 Tel. kom +48 606312039, adres email arturpazontkalpinski@gmail.com

Matrymonialne / Towarzyskie

Młody duchem, romantyczny człowiek, lat 62, 1,95m, szczupły, niepalący, chciałby ponownie doświadczyć magii miłości. Która kochająca polska Pani 50+, szczupła, niepaląca, też tęskni za tym miłym winem? Jestem z Berlina, mówię i rozumiem trochę po polsku. Jeśli wzbudziłem Twoje zainteresowanie, zadzwoń pod numer +49 176 104 304 96. Może do późnej?

Zmotoryzowana Poznanianka z mieszkaniem pozna kulturalnego, sympatycznego Partnera w wieku 73 do 83 lat w celu wspólnego dzielenia codzienności. Odpowiedzi na Szyfr nr 5 (proszę podać nr. tel. oddzwonię)

Afrikaner 54 J, Techn. Produktdesigner, sucht schlanke, ruhige, ehrliche und sensible Frau fürs Leben. Ich bin ein ruhiger Christ, Schlank, nett, Tolerant, Weltoffen, ehrlich, treue, geduldig, Zuverlässig, verständnisvoller Mensch mit witzigem Humor. Ich spreche Deutsch und Englisch. Interesse: Psychologie, Naturwissenschaft. E-mail : eernest327@yahoo.com

Renciści pytają, doradca rentowy odpowiada

Pracowałem kilkanaście lat w cementowni, w tamtejszym wydziale górniczym. Uważam, że powinienem otrzymać zaszerogowanie do tabeli górniczej?

W świetle urzędowej tabeli do branży górniczej należą wyłącznie przedsiębiorstwa zajmujące się wydobywaniem lub też produkcją paliw czy też materiałów energetycznych, czyli kopalnie węgla kamiennego, brunatnego, koksownie, zakłady energetyczne, itp. Wydobycie wapieni nie należy zatem do tej kategorii przemysłowej, dlatego też zastosowanie zaszerogowanie do tabeli materiałów budowlanych jest prawidłowe.

Przez pierwsze lata zatrudnienia pracowałam w Wojewódzkim Zarządzie Aptek, co poskutkowało zaszerogowaniem do branży tabeli 17, czyli handlu, co wydaje mi się nietrafne, gdyż chodzi przecież o farmację (służbę zdrowia), a nie o typową działalność czysto handlową. Jak wygląda to na tle obowiązujących regulacji ?

Rzeczywiście podane zaszerogowanie może budzić wątpliwości, gdyż w swojej istocie w działalności rozprzodczania leków

nie chodzi wyłącznie o zwykły handel, lecz również o udzielanie porad medycznych w zakresie lżejszych schorzeń, sprawowanie opieki farmaceutycznej, itp. Jednakże faktycznie część komentarzy urzędowych zalicza apteki do działu handlu.

W pytaniu chodzi tymczasem o Wojewódzki Zarząd Aptek, czyli organizację państwową, która wobec tego winna być wliczona do tabeli 20, obejmującej właśnie tego rodzaju organizacje. Zajmowały się one sprawami administracyjnymi objętej monopolem państwa dystrybucji leków, zarządzaniem aptek jako placówkami medycznymi, prawidłowym zaopatrzeniem ich w leki, jak również opieką farmaceutyczną całego regionu.

Wysokość zarobków w wymienionej tabeli jest wyższa aniżeli w handlu. Należy więc wystąpić o poprawę zaszerogowania do wymienionej tabeli.

Ciąg dalszy strona 25

KARTY SIM
 TELEFONY & AKCESORIA
 INTERNET
 I WIELE WIĘCEJ!

**WSZYSTKIE PORADY
SĄ DARMOWE I W JĘZYKU POLSKIM!**

ZAPRASZAMY!

+49 176 482 077 84   +49 030 818 680 77

teleberlin.pl

INTERNET DOMOWY ✓
INTERNET MOBILNY ✓
TELEFONY KOMÓRKOWE ✓

iPhone   SAMSUNG   NOKIA   SONY   HUAWEI   MI   LG   Vodafone   Blau   ortel   O₂   T&T   mobilcom dectel   ay ylidz   yourfone   OTELO

Muzyczna oprawa imprez „Berti” – Alleinunterhalter. Wesela, festyny, imprezy okolicznościowe. Live Musik & DJ. Wypożyczanie nagłośnienia i oświetlenia. Porady. Tel.: 030 7464556, 0179 2442890

FRYZJERKA wykonuje usługi: baleyage, pasemka, farbowanie, strzyżenie, modelowanie, trwałe prostowanie, OLAPLEX - rekonstrukcja i odbudowa włosów. Pracuję na produktach firmy WELLA. Ola. Tel.: 0178 3476775

Wykonam profesjonalną szafę z drzwiami przesuwymi. Meble na zamówienie, kuchenne i biurowe, szkło dekoracyjne na ścianę zamiast płytek, fronty i blaty kuchenne... A także granity, marmury i konglomeraty na parapety i blaty kuchenne... w atrakcyjnej cenie. Tel.: 0157 84556424 (od poniedziałku do piątku), www.festti.de

29 €/m – dla FIRM oraz osób GEWERBE (działalność gospodarcza), nielimitowane rozmowy na Niemcy do Polski i do krajów Unii, Internet, SMS teleberlin.de Inh. Teodor Mainka, tel.: 030 81868077, kom.: 0176 48207784

Fryzjerka z tytułem mistrza oferuje: baleyage, pasemka, trwałą, strzyżenie damskie, męskie, henna, przedłużenie włosów (mikroring, kreatyna). Agnieszka Whatsapp: 0176 48997626, 0151 29016283, 0157 30430185

Wykonujemy prace remontowe, szpachlowanie, malowanie, regipsy, płytki, tapetowanie, elektryka, hydraulika, montaż drzwi, okien, tarasy, laminaty, kompletne remonty mieszkań. Tel.: 0151 71770337

Pomoc w sprawach urzędowych, Job Center, Arbeitsamt, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, pisma, odwołania, sprawy rentowe etc. (oprócz prawnych) Meldowanie firm – kpl prowadzenie papierów, rachunki etc. Mobil: 0157 84894000

Profesjonalne usługi kosmetyczne i medycyny estetycznej z dojazdem do klienta. Mezoterapia igłowa, mikroigłowa (BB), wypełnianie zmarszczek, powiększanie ust, prophilo, botox (również nadpotliwość), nici liftingujące, AHA i inne. Wysoka jakość, promocyjne ceny. Tel.: 0176 27398949

Opróżnianie mieszkań, strychów piwnic ogrodów. Przewóz mebli z punktu A do B Tanio szybko i solidnie. Rzetelna praca krótkie Terminy. Darmowa wycena. Tel.: 0176 96538820

Pomoc w problemach z Jobcenter, Arbeitsamtem, Gewerbeamtem, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, wizyty w urzędach, meldunki, pisma urzędowe i odwołania, wypełnianie formularzy oraz pomoc przy wizycie u lekarza. Kom.: 0177 5642472

Pomoc w zakładaniu polskiej telewizji internetowej. Jakość HD, wystarczy Smart TV i internet. Pomoc przy komputerach i drukarkach oraz internecie. Tel.: 0152 11474611.

Solidnie wykonujemy remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, regipsy, tapety, kafle, podłogi, murarskie, izolacje, hydraulika, elektryka, renowacja okien, okna nowe, prace ogrodnicze, małe przeprowadzki. Tel.: +49 162 1044173 lub +49 30 85745005

Usługi transportowe - Przeprowadzki, - przewóz mebli oraz montaż, - oczyszczanie mieszkań, piwnic, - wywóz rzeczy do BSR, - rzetelnie, solidnie i szybko. Tel.: 0152 19264461

Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego, pralki, zmywarki, lodówek, zamrażarki, suszarki. Szybko i solidnie. Na wykonaną usługę udzielam gwarancji. Tel.: 0152 25651989

KOMPUTERY - Naprawa, instalacje WINDOWS, INTERNET-DSL/ WLAN, usuwanie wirusów, ratowanie danych -Tel.: 030 30201944 Handy: 0162 1786980

Opróżnianie mieszkań, piwnic i strychów . Rzetelna praca, krótkie terminy, bezpłatna wycena. Tel.: 0176 96383270

Remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, tapetowanie, układanie podłóg, cyklinowanie. Wszelkie prace remontowe. Tel.: 0178 7296119 lub 030 52659181

Pralnia dywanów w kąpielni wodnej. Pranie tapicerki meblowej i wykładzin. Tel.: 0157 74539629, www.derputzbaer.de

Refleksologia: stóp, rąk, twarzy i głowy. Zabiegi terapeutyczne i relaksacyjne. Tel.: 01637882447

Budowlana firma oferuje cały zakres usług: wykończenia mieszkań, kafelki, gładzie, instalacje. Budowa domów od podstaw, dachy, fasady, kostka brukowa. Wynajem busa. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0176 48997626

Remonty mieszkań - malowanie, szpachlowanie, tapetowanie, regipsy, podłogi, kafelki, montaż drzwi, okien, elewacja, dachy, kostka brukowa, tarasy. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0176 43571983

Transport, ekspresowy wywóz mebli na BSR, oczyszczanie mieszkań, piwnic itp, przeprowadzki. Wycena bezpłatna. Tel.: 0176 36322659

Firma budowlana z Polski, brygada górali, szuka zleceń na budowy domów od podstaw, dachy, elewacje na terenie całych Niemiec. Tel.: +48 608729122

Krawcowa. Profesjonalne, ekskluzywne usługi krawieckie na miarę. Przygotowuję projekt, konstrukcję, szyję suknie wieczorowe, koszule, spodnie. Również serwis weekendowy. Nie robię przeróbek. Tel.: 0152 56850376

MIKO BAU usługi budowlane. Remonty budowlane od A-Z. Tel.: 0163 8776472

Zäune aus Polen gut und schnell: Metallzäune/ Gitterzäune/- Schmiedezäune/ Tor/ Pforten Tel: 0048882674762. E-Mail: polzaune1@gmail.com

Transport 3,5 tony przewóz rzeczy, mebli, AGD, opróżnianie mieszkań, przeprowadzki, itd. Mail: bokpol@interia.eu, tel.: +48 695 298 586, +49 0171 512 5846

Anteny Satelitarne
Naprawy Telewizorow

Ustawianie programow TV **tel.364 36 859**

Od 30 lat w Berlinie
 Schönwalder Str. 101
 13585 Berlin

Przeprowadzki – transport „ Piotrek „

- przewóz mebli
- opróżnianie pomieszczeń i piwnic
- wywóz rzeczy na BSR

Tel.: **0152 17271079** lub **030 96596915**

www.jardan-bus.pl

Licencjonowany Przewóz Osób

JARDAN#BUS

Katowice-Gliwice-Opole-Wrocław-Berlin

Wyjazdy - Niedziela 16:00   Czwartek 7:00   Piątek 7:00
Powroty - Poniedziałek 11:00   Czwartek 16:00   Piątek 16:00

Możliwość przewozu z adresu na adres!   Zabieramy również przesytki!

☎ 0048 784 276 704   ☎ 0048 600 426 476

MD TOP UMZÜGE składanie mebli, transport IKEA, przeprowadzki, opróżnianie piwnic, rozliczenie dla Arbeitsamt. Posiadam 2 busy kontenerowe i ubezpieczenie na przeprowadzki. Tel.: 0176 83392933
E-mail: marekpuchowicz@aol.de   **MD TOP UMZÜGE**

TOMEK transport&przeprowadzki

- profesjonalne przeprowadzki, punktualność i rzetelność wykonania usług z ubezpieczeniem
- przewozy mebli (IKEA, Höffner, itd...)
- opróżnianie mieszkań i piwnic
- przewozy materiałów budowlanych i narzędzi (Bauhaus, Obi,...)
- wywóz rzeczy do BSR

Tel.: 01577 3670602 lub 030 55142631

Przewóz osób Berlin
Dolny Śląsk Lubuskie

tel. 0048 513 427 912
www.mstrans.pl

PRZEWÓZ OSÓB
MS TRANS

Bydgoszcz – Gniezno – Poznań – Berlin – Bydgoszcz.
Dowozy z domu i pod dom, dowozy na lotniska, paczki.
Tel.: 0048 663226424; 0048 601476246

KFZ-ZULASSUNG SPANDAU

Auto Anmeldung Spandau
Usługi rejestracji pojazdów
Berlin i Brandenburgia

- meldowanie, wymeldowanie
- zmiana adresu, nazwiska, itp.
- rejestracje próbne 5 dni
- rejestracje eksport 15/30 dni
- tablice rejestracyjne wykonujemy na miejscu - różne rozmiary, kolory

Brunsbütteler Damm 11
13581 Berlin
(naprzeciwko Spandau Arcaden)

pon-czw. 10:00-18:00
pt. 10:00-17:00

Tel.: 030/ 35 10 62 28   WhatsApp: 01522 5915255
www.kfz-zulassung-spandau.de

AUTO - UBEZPIECZENIA

- NUMERY PRÓBNE
- NUMERY CELNE
- USŁUGI REJESTRACYJNE
- **NOWOŚĆ!** Wykonujemy na miejscu tablice rejestracyjne!

Biurowisko przy Urzędzie Komunikacji "ZULASSUNGSSTELLE"
- Kreuzberg
pon-śr. 8.00-15.00,
czw. 10.00-18.00, pt. 8.00-14.00

ZULASSUNGS - UND VERSICHERUNGSSERVICE
Heimstr. 13, 10965 Berlin
Tel.: 030 - 785 42 04 • Fax: 030 - 627 36 553
Funk: 0172 - 38 30 142

TRANSPORT W BERLINIE
Przewóz mebli, małe przeprowadzki, opróżnianie piwnic i mieszkań.
Tel.: 0159 06460346

AUTO POMOC
HOLOWANIE NA LAWECIE
Kontakt: 0157 75604666

Renciści pytają, doradca rentowy odpowiada

Czytałem w internecie, że wyliczenie wysokości renty powypadkowej jest często błędne. Jak mogą zorientować się, czy w moim przypadku renty przyznanej w związku z wypadkiem przy pracy została ona prawidłowo wyliczona ?

Instytucja przyznająca renty powypadkowe, czyli Berufsgenossenschaft, orzekając o przyznaniu renty powypadkowej, wyznacza w pierwszym rzędzie datę zdarzenia ubezpieczeniowego (Versicherungsfall). Podstawą obliczenia renty jest zarobek osiągnięty w ciągu dwunastu miesięcy przed zajęciem wypadkowym (tzw. Jahres-arbeitsverdienst - JAV). Ponieważ często postępowanie przyznania świadczenia rentowego ze względu na skutki wypadku trwa kilka lat, stąd może dochodzić w niektórych przypadkach do nieprawidłowego ustalenia wysokości zarobków lub innych dochodów z pracy, czy też przy braku zarobków w wyznaczonym okresie mogą wystąpić trudności związane z ustaleniem potrzebnej przeciętnej wynagrodzenia, co prowadzić może w sumie do jego mylnego ostatecznego ustalenia.

Wskazane więc jest sprawdzenie własnych zarobków we wskazanym okresie i porównanie ich z tymi, które podaje decyzja renty powypadkowej.

Przy braku bliższych danych konkretnego przypadku podanie dalszych pomocnych szczegółów musi być ograniczone do tych podstawowych zasad.

Żona zmarła, więc otrzymuję z tego tytułu rentę wdowią w wysokości 493 euro. Była pielęgniarką i pracowała w swoim zawodzie. Słyszę od wielu osób, że jest to mało, czy na prawdę?

Z dalszego interwju wynika, że zmarła przybyła do Niemiec w 1993 roku. Oznacza to, że renta obliczona prawdopodobnie w części na podstawie polskiej wysługi lat, zaliczonej w wysokości niższej, bo według DPSVA (bilateralna umowa polsko-niemiecka z 1990) w sześćdziesięciu procentach, patrz współczynnik 0,6 przy przyznanych zarobkach, musiała wpłynąć w takim samym stopniu na wysokość renty wdowiej. Oczywiście ostateczne potwierdzenie tej opinii w całej rozciągłości dać może jedynie sprawdzenie całego obliczenia renty wdowiej na podstawie wszystkich dokumentów rentowych i pełnego stanu faktycznego.

Helena Surmack radca prawny,
tel. 02115 - 800 80 30,
wt-cz 10:00-18:00, pt - 10:00-14:00

SACHVERSTÄNDIGEN-TEAM 24

Certyfikowany przez TÜV Rheinland niezależny i doświadczony

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Rafał Lubiński

BEZPŁATNE PORADY

Dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody

+49 (0) 178 888 77 25

www.rzeczoznawca24.de ■ kontakt@rzeczoznawca24.de

**MPU "IDIOTENTEST" - PRZED TOBĄ?
ALKOHOL, NARKOTYKI, WYKROCZENIA DROGOWE?**

Dzwon, kurs, zaświadczenie, wnioski, wgląd do akt w urzędzie, rozmowy w urzędzie

**Odzyskasz – 37 lat praktyki – J.Dolny
Tel.: 0176 24346798**

**STRACIŁEŚ PRAWO JAZDY?
CHCESZ JE JAK NAJSZYBCIEJ ODZYSKAĆ?**

MPU Vorbereitung („Idiotentest“)

mgr psychologii **Małgorzata Voelkel**

Profesjonalne przygotowanie do testów psychologicznych i medycznych. Bezpłatna konsultacja. **100% Zdawalności**

Billy-Wilder-Promenade 32, 14167 Berlin,

www.mpu-in-berlin.de

Tel.: 030 47980232; Tel.: 0152 33578752

e-mail: malgorzata.voelkel@onet.pl

**RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY
Dariusz Massel**

Usługi:

- Kosztorys po wypadku OC - Gutachten
- Kosztorys Auto-Kasko AC
- Wycena wartości pojazdu
- Pomoc przy likwidacji szkód krajowych oraz zagranicznych

Dipl. Wirtschaftsjurist

certyfikowany rzeczoznawca

przez PersCert TÜV Rheinland

Lindenufer 17, 13597 Berlin

E-mail: massel-sv@gmx.de

Tel.: 030 / 50 34 86 82

☎ 0172 / 978 68 15

**NIEZALEŻNY RZECZOZNAWCA
SAMOCHODOWY**

Dipl.-Ing. Michael Żurek

partner DAT, SCHWACKE, KÜS, ADAC

BEZPŁATNE PORADY TELEFONICZNE

zadzwoń, poradź się bezpłatnie, zanim zadzwonisz do ubezpieczalni!

- dla poszkodowanych (bez winy), **BEZPŁATNIE**
- ocena szkód powypadkowych dla niemieckich lub polskich ubezpieczalni (Gutachten)
- pomoc w uzyskaniu odszkodowania
- ocena wartości pojazdu
- oględziny u klienta, krótkie terminy

Funk 0163 - 24 007 01, (030) 76678600

www.michael-zurek.de

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

-----E. POGODZINSKI-----

Geprüfte
Qualifikation
Prüfzeichen
gültig bis:
30.09.2023

www.tuv.com
ID 0000039894

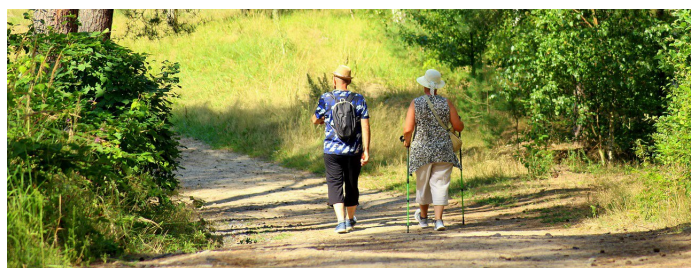
**MIAŁEŚ WYPADEK, SKORZYSTAJ Z
PRAWA DO NIEZALEŻNEJ WYCENY
SZKODY**

poradź się zanim postawisz fałszywy krok
PIERWSZA PORADA - BEZPŁATNA -

- rzeczoznawca certyfikowany przez TÜV
- wycena szkód powypadkowych – Gutachten
- wycena wartości pojazdu

www.kfz-gutachten-pogo.de

Funk: 0178 3490159 Tel-Fax: (030) 64493125

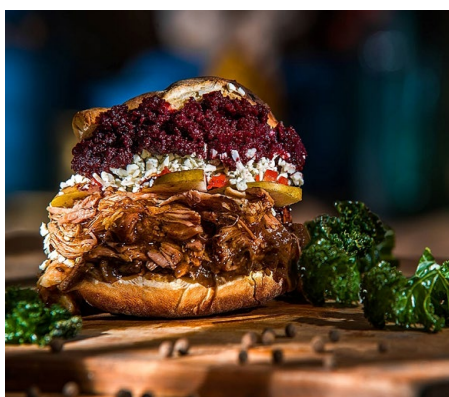
Maczanka krakowska

Danie, które wraca do łask. Danie, które można kupić na ulicy. Danie, o którym wielu nie słyszało, kilku próbowało i pokochało. Maczanka krakowska to staro krakowskie danie, na które składa się aromatyczny schab lub karkówka, sos kminkowy i bułka.

Historia maczanki krakowskiej jest nieco mglista. Kanapka ta znana była już w XVI wieku i była ona podobno ulubioną przekąską krakowskich dorożkarzy. Wiele źródeł wskazuje też, że było to danie biednych studentów, a to ze względu na stosunkowo niski koszt jej przygotowania. Trochę resztek karkówki, zbywający sos po mięsie oraz najtańsza bułka – to połączenie miało przekonywać tych mniej zamożnych mieszkańców Krakowa. To bardzo proste i szybkie danie, które jest przodkiem dzisiejszych hamburgerów. Najlepszą maczankę po krakowsku znaleźć można na Judah Street Food Market na ulicy świętego Wawrzyńca.

Street food to kreatywność, zabawa i różnorodność. Nie ma chyba lepszego sposobu na poznanie miasta niż spróbowanie ulicznych dań. Odwiedzając Kraków, stolicę Małopolski, możesz więc poznać smak tradycyjnych lokalnych potraw, jak np. kanapka – maczanka krakowska, kielbaski z niebieskiej nyski, obwarzanek (precel) krakowski. Serce Małopolski to miejsce, w którym kultura polska miesza się między innymi z wpływami austriackimi, węgierskimi, śródziemnomorskimi, tureckimi, żydowskimi, azjatyckimi i z wielu innych zakątków świata. O związkach Krakowa z Bliskim Wschodem świadczą np. żydowski bajgiel czy turecki kumpir.

Prawdę mówiąc, maczanka jest to odległa siostra burgera, która święciła (albo jeszcze siłą rozpędu święci) triumfy. Mało o niej wiadomo, ale podstawy są znane, zatem ze spokojem sumienia mogą podzielić się z wami tym wspaniałym przepisem. Oryginał zawiera wiele, o wiele kminku. Wiem, że niewiele jest osób, które go lubią, zatem jeśli wzdrylicie się na samą myśl o tej przyprawie, zmniejszcie jej ilość do takiej, która będzie do przyjęcia. Decyzja naprawdę należy do was i nikt się nie obrazi.

Składniki:

- 1,5kg karczku
- 30dag wędzonego, surowego boczku
- 10 pieczarek
- 5 średnich cebul
- 4 gałązki rozmarynu
- 2 łyżki kminku
- 500ml czerwonego, wytrawnego wina
- 1,5 szklanki bulionu
- 4 łyżki słodkiej papryki w proszku
- 3 łyżki smalcu
- sól (ostrożnie z soleniem ze względu na dość słony boczek)
- pieprz
- bułki wodne
- ogórki kiszone
- musztarda
- chrzan

Przygotowanie:

Karczek zamarynuj w przyprawach i solance (100g soli na 1l wody). Odstaw do lodówki na minimum 12h. Po tym czasie pokrój w grubą kostkę, obsmaż na smalcu i przełóż do brytfanny z przykryciem. Dodaj pokrojony w słupki boczek, pokrojone w ćwiartki pieczarki i pokrojone w pióra cebule. Posyp obficie papryką, ziołami i zalej winem i połową bulionu. Przykryj i wstaw do piekarnika nagrzanego do 140°C. Piecz 3h mieszając od czasu do czasu. Po tym czasie odlej zebrany na powierzchni tłuszcz (rób to kilkakrotnie) i przełóż wszystko do garnka. Dolej wino

i bulion. Gotuj na małym ogniu ok. 1 godzinę mieszając i starając się rozkruszać większe kawałki mięsa. Bułkę przetrnij na pół i zamocz w sosie obie jej strony od strony mięszsu. Nałóż musztardę, chrzan i sos z rozdrobnionym mięsem. Na wierzchu ułóż grube plasterki zimnego ogórka kiszzonego i marynowanej gruszkii. Przykryj drugą połową nasączoną sosem bułki.

Najlepsze wędliny, a zwłaszcza takie produkty jak kielbasa, boczek czy szynka, są z Polski. W związku z tym smażona kielbasa – na patelni, ruszcie, grillu lub z ogniska jest nieodłącznym elementem polskiej kuchni. Nie powinno więc dziwić, że smażona kielbasa z niebieskiej nyski na ulicy Grzegorzeckiej pod Halą Targową stała się hitowym street foodem wśród Krakowian i turystów. To doskonały przykład na to, że czasami najprostsze rozwiązania są najlepsze. Smażona na ruszcie kielbasa, podawana ze smażoną cebulką, musztardą i kromką chleba. A to wszystko z niebieskiej Nyski – kultowego samochodu dostawczego z epoki PRL-u (Polska Rzeczpospolita Ludowa). Będąc w Krakowie, nie możesz nie zajrzeć pod Halę Targową, by spróbować kielbaski z niebieskiej nyski.

Nieodłącznym elementem kultury kulinarnej Krakowa jest precel (pretzel), czyli obwarzanek. To wytrawne pieczywo splecione z dwóch cienkich wałeczków ciasta. Ciasto obwarza się przed wypiekaniami, czyli wkłada na chwilę do ciepłej wody – proces ten zatrzymuje pracę drożdży, czyli wyrastanie ciasta. Jego średnica wynosi od 12 do 17 cm. Obwarzanek posypywany jest makiem, solą, sezamem albo innymi posypkami. Krakowski obwarzanek jest jednym z symboli Krakowa o chronionym oznaczeniu geograficznym w Unii Europejskiej. Przy ulicy Paderewskiego działa Żywe Muzeum Obwarzanka w Krakowie, gdzie obwarzanka można nie tylko zjeść, ale też własnoręcznie przygotować i wypiec.

Z obwarzankiem często mylony jest bajgiel. To żydowski pieczywo, które wypiekane jest w Krakowie od XVII wieku. Jest to drożdżowa bułka w kształcie pierścienia, ma zwarty miąższ i miękką skórę. Bajgle posypuje się czasami makiem, sezamem lub płatkami suszonej cebuli. Wytwarza się też słodkie odmiany, np. z dodatkiem rodzynek i cynamonu. Co ciekawe, około 1900 roku żydowscy emigranci z Polski przenieśli bajgle na Manhattan. Teraz bajgle królują w Nowym Jorku.

Bogusław Sypień

Sport na wakacje

Hertha zaliczyła spadek, Mołdawia okazuje się lepsza od Lewandowskiego i spółki, ALBA została zdetronizowana w koszykówce przez Ulm, a Ty nadal nie masz dość oglądania meczów. Dla Ciebie właśnie powstał poniższy przewodnik, jak przetrwać letnie miesiące i nie stracić zainteresowania sportem.

<https://www.americanfootballinternational.com/elf-red-hot-wroclaw-panthers-travel-to-berlin-to-take-on-an-underperforming-thunder-squad/>

Powspominajmy

18 czerwca na Stadion Olimpijski przyszło aż 50 000 kibiców, by wspierać uczestników Igrzysk Olimpiad Specjalnych. Żeby wyobrazić sobie rozmach przedsięwzięcia, wystarczy przywołać czas prezentacji poszczególnych delegacji. Aż godzinę i czterdzieści minut na swoje miejsca podążali sportowcy ze 190 państw. W organizacji imprezy pomagało 18 tysięcy wolontariuszy, a rzecznik prasowy Olimpiad Specjalnych Polska podkreślał, że Niemcy doskonale wywiązały się z roli gospodarza.

Jednocześnie warto zaznaczyć, że Olimpiady Specjalne to zupełnie inny ruch niż Paralimpiady. Pierwszy z nich zrzesza sportowców z niepełnosprawnością intelektualną, a drugi atletów z ograniczeniami fizycznymi. Obecnie trwają dopiero kwalifikacje na paraolimpiadę w Paryżu, nasi koszykarze na wózkach powalczą o awans podczas sierpniowych Mistrzostw Europy w Rotterdamie. Niestety, bezpośrednio przechodzi dalej jedynie zwycięzca turnieju.

Pantery i Grzmoty

Przejdźmy jednak do planowania. Jeśli nadal żyjecie w traumie po porażce Polski z Mołdawią, a hasło futbol kojarzy się wam jak najgorzej, to czas przestawić się na jego amerykańską odmianę. Potężnie zbudowani zawodnicy ubrani w kaski i ochraniacze, walczący o jajowatą piłkę – tak, o tym sporcie mowa.

Trwają rozgrywki European League of Football, w których rywalizują między innymi zespoły Berlin Thunder i Wrocław Panthers. W czerwcu reprezentanci Dolnego Śląska przegrali w stolicy Niemiec 36:27. Był to zwycięski pojedynek, w którym Polacy uparcie gonili wynik, ostatecznie zabrakło jednak czasu na dojsię rywala.

Thunder na swoim stadionie (Friedrich-Ludwig-Jahnsportpark) zagrają już 9 lipca z węgierskim beniaminkiem ligi, a 13 sierpnia do Berlina przyjadą praskie Lwy. Rewanż we Wrocławiu odbędzie się 19 sierpnia, może ktoś skusi się na wyjazd? Z pewnością jest to sport na wysokim poziomie, w dodatku

ubrany w spektakularną oprawę meczową. Piłka ręczna dla przyszłości

Niemcy i Grecja wspólnie organizują tegoroczną edycję Mistrzostw Europy U-21 w piłce ręcznej. W Berlinie odbędzie się runda finałowa, w dniach 1-2 lipca. Może w kluczowych meczach zagrają reprezentanci Polski? Pierwsze spotkanie grupowe kadrowicze zdecydowanie wygrali z USA 47:22. Także, prędko po bilety!

Strzał w dziesiątkę

Na początku lipca w naszym mieście odbędą się również Mistrzostwa Świata w łuczniczwie, które będą jednocześnie pełnić funkcję turnieju kwalifikacyjnego do Igrzysk w Paryżu. Stadion Olimpijski ponownie będzie stanowić arenę zmagania wybitnych sportowców. Kibice mile widziani. Biegami do zabawy

Jeśli masz dość biernego oglądania, to z pomocą przychodzi wieczorne wydarzenie Adidas Runners City Night, które jest połączeniem zawodów dla biegaczy, rolkarzy i wszelakich miłośników dobrej zabawy. Dystrans nie jest tak przytłaczający jak w przypadku maratonu – możesz wystartować na 5 lub 10 kilometrów, a na mecie będzie czekał na Ciebie medal, wystarczy, że zmieścisz się

w czasie 1:30. Organizatorzy obiecują również piwo, wprawdzie bezalkoholowe.

Gokarty i muzyka

Złocistego trunku nie zabraknie podczas dwunastej edycji Tegeler Hafenfest na Greenwichpromenade. Podobnie zresztą jak i polskiego jedzenia i muzyki. W niedzielę 16 lipca zaprezentują się tam również panowie z ekipy Polonia Racing, o których pasji do sportów motorowych pisaliśmy w jednym z poprzednich numerów. Swoje stanowisko przygotowuje także klub piłkarski Polonia United.

Dla ciekawości

Czy to sport, czy show, ciężko powiedzieć. GWF - German Wrestling Federation prezentuje się na Kreuzbergu z początkiem lipca i sierpnia. Nie jest to typowa grupa zapasnicza, ale forma rozrywki znana głównie z USA, w której oryginalnie odziani wojownicy toczą między sobą wyreżyserowane pojedynki ku ucieście publiczności. „Akcja, emocje, rozrywka” – tak swoje wydarzenie zapowiadają organizatorzy, a ja się pod tymi słowami podpisuję.

Karnety

Duże berlińskie kluby już zaczęły sprzedawać karnetów na sezon 2023/2024, a to właśnie w wakacje można złapać najatrakcyjniejsze ceny. Prowadzone są również wyprzedaże poprzednich edycji ubrań, więc można zapolować na koszulkę ulubionego zawodnika.

Ciekawie przy granicy

Szczecin niespodziewanie urosł w tym sezonie do miana sportowego lidera na skalę kraju. Portowcy zajęli czwarte miejsce w piłkarskiej Ekstraklasie, a King Wilki Morskie wygrał koszykarskie mistrzostwo Polski, odprawiając bez większych problemów utytułowany Śląsk Wrocław. W dwie godziny możemy dojechać do Netto Areny i dopinguować koszykarzy wraz z resztą niezwykle głośnej Watahy. Wielkie emocje i piękna gra gwarantowane.

Po swoim

Od jakiegoś czasu biegam, czego wcześniej serdecznie nie znośm. Kontuzja kolana wymusiła jednak przerwanie się ze sportów zespołowych na indywidualne truchtanie. Po latach wróciłem też do regularnego pływania. Pomimo nadchodzących upałów ruszajmy się, trenujmy to, co sprawia nam największą przyjemność. Młodszym Czytelnikom życzę udanych ferii, a starszym względny spokój z pociechami na karku i bezpiecznych podróży!

Grzegorz Szklarczuk

<https://szczecin.wyborcza.pl/szczecin/7,34943,29874390,king-szczecin-koszykarskim-mistrzem-polski-slask-wroclaw-tym.html>

POLONIJNE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNE I KULTURALNE BERLIN – PTTIK BERLIN

„PTTIK Berlin” zaprasza w lipcu na spacer po Nowym Ogrodzie wzdłuż Jeziora Jungfernsee do pałacu Cecilienhof.

Spotykamy się 23 lipca (niedziela) o godz. 11: 00 na przystanku autobusu 316 na przeciwko dworca S – Wannsee, do którego dojechać można S1 i S7 lub pociągami regionalnymi.

Nowy Ogród rozciąga się malowniczo pomiędzy dwoma jeziorami Heiligensee i Jungfernsee na obszarze 102 ha. Ogród ten założony został jeszcze za czasów Friedricha Wilhelma II, który nabył te tereny w 1783 roku. Jego kształtowaniem zajął się na po-

czątku J. A. Eyserbeck, a od 1815 roku P. J. Lenné. Na terenie ogrodu znajduje się wiele ciekawych budowli, oprócz pałacu Cecilienhof, który zasłużył sobie na szczególną, historyczną rangę dzięki konferencji pokojowej. Konferencja ta odbyła się w pałacu zaraz po II wojnie światowej i trwała od 17 lipca do 2 sierpnia 1945 roku z udziałem zwycięskich mocarstw Rosji, USA, Anglii i Francji. Podczas tej konferencji Niemcy zostały podzielone na 4 strefy, nad którą nadzór sprawowała Centralna Rada Kontrolna Aliantów.

Propozycja spaceru jest bezpłatna i nie dajemy grupowego ubezpieczenia.

Pałac Cecilienhof Foto: Elżbieta Potępska

PTTIK BERLIN – Elżbieta Potępska, przewodnik po Berlinie i Poczdamie, tel.: 030 815 89 14, e-mail: kontakt@pttik-berlin.de

Krynica-Zdrój

Krynica Górską, zwana zwyczajowo Krynica - Zdrój, to malownicze niewielkie miasteczko, należące do województwa małopolskiego. Usytuowane jest ono w Beskidzie Sądeckim, w Dolinie Potoku Krynicańska. Krynica-Zdrój otaczają wzgórza Góry Parkowej, Krzyżowej oraz góry zwanej Jasiennikiem. Jedną z atrakcji tego miejsca jest tak zwany Kamień Diabelski, przy którym tutejsze czarownice w zamierzczłych czasach odprawiały swoje czary.

Powstanie Krynicy

W miejscu dzisiejszego miasta, istniała niegdyś wieś założona w 1547 roku, przez Dankę z Miastka. Jego imię tak naprawdę brzmiało Danko Jasek i był on pierwszym gospodarzem tych terenów. Od początku istnienia Krynicy, do okresu pierwszego rozbioru Polski, który miał miejsce w roku 1772, miejscowość ta wchodziła w skład tak zwanego Kresu Muszyńskiego. Kres ten należał do biskupów krakowskich. W 1783 roku, Krynica wraz z okolicznymi dobrami przejął skarb austriacki, który powołał tu krajowego radcę górniczego, profesora uniwersytetu lwowskiego Baltazara Hacqueta. Jego celem było dokładne zbadanie i ocena krynickich źródeł wodnych. Jego pozytywna opinia, była fundamentem do rozwoju tutejszego zdrojowiska.

Kamień Diabelski

Kamień Diabelski, znajdujący się na Jaworzynie Krynickiej, to piękny pomnik przyrody nieożywionej, wschodnich stoków Pasma Jaworzyny Beskidu Sądeckiego. Usytuowany jest on w lesie, przy czerwonym i zielonym szlaku turystycznym. Wspomniany Kamień Diabelski jest w lesie, znajdując się powyżej sztucznego zbiornika z wodą. Posiada on kształt dużego grzyba, mając wysokość około 5 metrów. Jego forma została ukształtowana, dzięki działaniom erozyjnym

Od roku 1793

W 1793 roku, czyli od okresu II rozbioru Polski, austriacki komisarz rządowy z Nowego Sącza Franciszek Stix von Saunbergen, postanowił kupić tutejszą ziemię, ze wspomnianym źródłem wody mineralnej. Postanowił on wzbogacić się poprzez założenie w tym miejscu zdrojowiska, do którego ściągali zewsząd kuracjusze. Powstały zatem od tego czasu pierwsze domy uzdrowiskowe, dając tym samym początek sukcesywnego rozwoju Krynicy. Po 1856 roku, dzięki działalności profesora Józefa Dielta, austriackiego lekarza, Krynica przyjmowała kuracjuszy w 11 domach zdrojowych. W tym też czasie, powołano Komisję Zdrojową, która wyznaczała chorym zabiegi lecznicze. Po koniec XIX wieku, Krynickie Zdroje przyjmowały już 6000 kuracjuszy rocznie. W 1885 roku rezydował w jednym ze zdrojowych domów Krynicy hydroterapeuta Henryk Ebers, On to był inicjatorem budowy tutejszej pijalni wód. Ebers zapro-

sił w 1909 roku do Krynicy Rudolfa Zuber. W wyniku głębokich wierceń Zuber odkrył wodę mineralną, zwaną od jego nazwiska Wodą Zuber, a jest ona bardzo silnie zmineralizowana.

Wiek XX

Tuż przed rozpoczęciem się II wojny światowej, Krynica-Zdrój odwiedzało rocznie 38 000 osób. W styczniu 1937 roku, w Krynicy bawiła w podróży poślubnej przyszła królowa Holandii księżniczka Julianna z mężem księciem Bernardem. Przez ponad rok oczekując od stycznia roku 1944, Krynica była siedzibą ordynariusza apostolskiego łemkowszczyzny Aleksandra Małynowskiego. Wycofujący się w 1945 roku Niemcy, zabrali z domów zdrojowych praktycznie wszystkie urządzenia lecznicze, a wojska Armii Czerwonej doszczętnie resztę wyposażenia zdrojowego zniszczyły.

Widok z Góry Parkowej

Poza istniejącą tutaj koleją ziemno-linową jadącą na Górę Parkową, powołano do istnienia kolejkę gondolową na Jaworzynę. Nie można w tym miejscu nie wspomnieć o Łazienkach Borowinowych, pamiętających rok 1881 roku. Istnieją tutaj również Stare Łazienki Mineralne powstałe w latach 1863–1966. Na deptaku krynickim stoi neorenesansowy Stary Dom Zdrojowy, ze świetnie zachowaną salą balową. Tutaj właśnie kuracjusze raczą się wodą mineralną „Mieczysław”. Obok gmachu Pijalni Głównej, jest Muszla Koncertowa gdzie wmurowana jest tablica pamiątkowa ku czci Jana Kiepury. Obok tego miejsca, stoi modernistyczny Nowy Dom Zdrojowy pamiętający rok 1939. W Krynicy przy ul. Piłsudskiego jest pomnik Wojska Polskiego z inskrypcją „Obrońcom Zwycięzcom”.

Redakcja „Kontaktów” bardzo dziękuje panu Sylwestrowi Modeckiemu za zorganizowanie wycieczki do Krynicy-Zdrój i umożliwienie wykonania zdjęć.

Ewa Michałowska - Walkiewicz

Dojazd: S+U 9 Bahn / stacja Rathaus Steglitz, przesiadka na Bus 186, kierunek Lichterfelde-Süd, przystanek docelowy: Gärtnerstr.

W naszej ofercie ponad 200 modeli samochodów wielu renomowanych marek!!!

• Renault • Mercedes • Audi • BMW • Volkswagen • Nissan • Mini • Opel • Toyota • Dacia •

Propozycje pana Szulca na LIPIEC 2023!!!

Renault Kangoo Experience 1.5 dCi 90 FAP Multitif. Lenkrad Klima Temp AUX USB ESP MAL DPF Spieg. beheizbar
66 kW (90 PS), 33.070 km, Diesel, 2019, skrzynia biegów manualna, klima, wielofunkcyjna kierownica, Bluetooth, centralny zamek, komputer pokładowy

Cena: 15.890 €

RATY od
129 €/mies.

RENAULT MEGANE IV GRANDTOUR BUSINESS EDITION 1.5 BLUE DCI 115 EU6D EDC
85 kW (116 PS), 48.407 km, Diesel, 2020, skrzynia biegów automatyczna, klima, ogrzewanie siedzenia, czujnik parkowania, zestaw głośnomówiący, książeczka czekowa prowadzona

Cena: 18.890 €

RATY od
159 €/mies.

KIA CEED SW SPORTSWAGON VISION 1.5 T-GDI EU6D
118 kW (160 PS), 300 km, benzyna, 2023, skrzynia biegów automatyczna, klima, tempomat, system nawigacyjny, ekran dotykowy, asystent świateł drogowych, wykrywanie zmęczenia, kamera cofania, komputer pokładowy

Cena: 24.990 €

RATY od
199 €/mies.

VOLKSWAGEN PASSAT COMFORTLINE BLU-EMOTION 2.0 TDI BMT
103 kW (140 PS), 171.000 km, Diesel, 2012, skrzynia biegów manualna, klima, centralny zamek, kamera cofania, Bluetooth, komputer pokładowy, MP3, felgi aluminiowe

Cena: 12.680 €

RATY od
129 €/mies.

FORD C-MAX TITANIUM 2.0 TDCI 1.HAND/8XREIFEN/AHK
125 kW (170 PS), 22.000 km, Diesel, 2016, skrzynia biegów automatyczna, klima, system centralnego zamka, wielofunkcyjna kierownica, kontrola trakcji, ostrzeżenie o opuszczeniu pasa ruchu, kamera cofania, Bluetooth, zestaw głośnomówiący

Cena: 16.980 €

RATY od
149 €/mies.

AUDI A4 QUATTRO 2.0 TDI AUTOMATIK NAVI SCHIEBEDACH STANDHEIZUNG
140 kW (190 PS), 116.000 km, Diesel, 2018, skrzynia biegów automatyczna, klima, wspomaganie kierownicy, elektryczne szyby, centralny zamek, system nawigacyjny, komputer pokładowy

Cena: 22.870 €

RATY od
189 €/mies.

FIAT DUCATO MAXI GROSSR-KASTEN 35 130 L5H3 RS 4035 MM MULTIJET
96 kW (131 PS), 181.138 km, Diesel, 2016, skrzynia biegów manualna, klima, wspomaganie kierownicy, ogranicznik prędkości, kontrola trakcji, Bluetooth, zestaw głośnomówiący, kamera cofania

Cena: 15.890 €

RATY od
139 €/mies.

MITSUBISHI ASX 2WD 1.6 MIVEC EU6D-T
86 kW (117 PS), 13.500 km, benzyna, 2020, skrzynia biegów manualna, kontrola trakcji, wspomaganie kierownicy, system centralnego zamka, elektryczne lusterka, MP3, komputer pokładowy

Cena: 18.680 €

RATY od
159 €/mies.

Posiadamy w naszej ofercie ponad 300 aut.

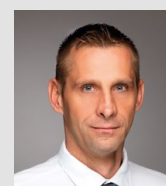
Zobacz nas na:

www.renault-kaufmann.de, www.autokomis-berlin.pl

Oferujemy sprzedaż ratną oraz leasing samochodów nowych i używanych!

Dogodne spłaty rat dla osób posiadających firmy lub zatrudnionych w Niemczech

Zapewniamy usługi serwisowe oraz przeglądy techniczne w naszych firmowych warsztatach!

p. Cezary Szulc

Tel.: 769923-25

Jedyna tego typu firma w Niemczech. Co nas wyróżnia ?

tradeoffice24.com GmbH, Piotr Winiarski, CEO
Westhafenstr.1 | 13353 Berlin
Tel.: +0049 30 21966038 | Fax: +49 30 21966174
office@tradeoffice24.com
www.tradeoffice24.com

Tylko u nas w jednym miejscu, w jednym zespole i według branży:
wielojęzyczni inżynierowie, ekonomiści, prawnicy, doradcy podatkowi i ubezpieczeniowi,
eksperti marketingu międzynarodowego, tłumacze • Organizacja dystrybucji
towarów i usług • Stała opieka w trakcie otwierania i działalności firmy.
Oferujemy adres, serwis biurowy, prowadzenie księgowości, prowadzenie reprezentacji
i przedstawicielstw firm z Polski • Ekspert, import, handel, produkcja.
Międzynarodowe targi i giełdy kooperacyjne. Strategia. Projekty.

Poland Business Center World
Światowe Stowarzyszenie Firm Polskich i Polonijnych

info@PolandBusinessCenter.world
www.PolandBusinessCenter.world

Biuro ogłoszeń **KONTAKTÓW**

e-mail: webmaster@kontakty.org

tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850

NASZE POLSKIE APTEKI

TWOJE ZDROWIE W NASZYCH RĘKACH. KOMPETENCJE, ZAUFANIE, DOŚWIADCZENIE

Tel.: 030 394 30 56

- Realizujemy polskie recepty
- Doradzamy w j. polskim w sprawach związanych z Państwa zdrowiem
- **DLA STAŁYCH PACJENTÓW ORGANIZUJEMY SPOTKANIA TEMATYCZNE**
- Dbamy o dostarczanie leków w najlepszych cenach i możliwie w najkrótszym czasie
- **RABATOWA KARTA STAŁEGO KLIENTA**

Alte Roland Apotheke

Turmstr 15
10559 Berlin-Moabit
U-9, Bus 123, 87
Pn-pt: 9.00 - 18.30
Sob: 9.00 - 13.00

Apotheke am Antonplatz

Langhansstr 1
13086 Berlin-Weissensee
Tram M4
Pn-pt: 8.00 - 20.00
Sob: 9.00 - 14.00

Apotheke am Anton-Saefkow-Platz

Anton-Saefkowpl 8
10369 Berlin-Lichtenberg
Tram M8
Pn-pt: 8.30 - 19.00
Sob: 9.00 - 14.00

PYZA

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

☎ **0159 03644694**

ANZENGRUBERSTR.24

POLSKI SKLEP PYZA NA FB

Polski Sklep Spożywczy

**DUŻY WYBÓR CIAST, WĘDLIN, SERÓW, PIEROGÓW ORAZ
PIECZYWA, W TYM RÓWNIEŻ PIECZYWO DLA DIABETYKÓW.**

**NOWOŚĆ! Domowa garmżerka (gołąbki, krostki, bigos
i wiele innych - oglądaj nas na FB).**

zapraszamy w godz :
pn.-pt. 9-18, sob 9-14

U-BHF RATHAUS NEUKÖLLN
LUB BUS 104